

**OCENA ZASOBÓW POMOCY SPOŁECZNEJ
MIASTA KIELCE W 2017 ROKU**

Kielce 2018

Spis treści

I. Analiza lokalnej sytuacji demograficznej i społecznej miasta Kielce.....	3
II. Sytuacja osób i rodzin korzystających ze wsparcia Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Kielcach.....	10
III. Zasoby pomocy społecznej Miasta	16
III.1. Pomoc na rzecz osób bezrobotnych	17
III.2. Pomoc osobom bezdomnym.....	19
III.3. Pomoc dla osób uzależnionych.....	23
III.4. Pomoc na rzecz osób starszych.....	26
III.5. System wsparcia na rzecz osób niepełnosprawnych.....	28
III.6. Zintegrowany system pomocy rodzinom żyjącym w trudnych warunkach materialnych i rodzinom dysfunkcyjnym	33
IV. Programy i projekty realizowane przez MOPR.....	39
V. Rekomendacje.....	44
Załączniki.....	46

I. Analiza lokalnej sytuacji demograficznej i społecznej miasta Kielce

Ludność

Kielce – stolica województwa świętokrzyskiego usytuowana jest na zachodnim krańcu Doliny Kielecko-Łagowskiej, przez same Kielce przebiega Pasma Kadzielniańskie. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego (GUS), w 2015 roku w Kielcach mieszkało 198 857 osób, a na dzień 31 grudnia 2017 roku 197 704. Oznacza to spadek liczby mieszkańców o 1 153 osoby, czyli o 0,5% w porównaniu do roku 2015. Według prognoz przedstawionych przez GUS tendencja spadkowa liczby ludności będzie się utrzymywać i w roku 2019 w Kielcach będzie mieszkać 187 749 osób, a w roku 2050 jedynie 137 871¹. Na przestrzeni ostatnich lat zauważa się systematyczny spadek liczby mieszkańców Kielc, co obrazują dane zawarte w Tabeli 1.

Tabela 1. Liczba mieszkańców województwa świętokrzyskiego i Kielc w latach 2015 – 2017

Rok		2015 (A)	2016 (B)	2017 (C)	C - A
Województwo Świętokrzyskie	Liczba mieszkańców – ogółem	1 263 176	1 257 179	1 252 900	- 10 276
	Kobiety	616 670	613 217	610 944	- 5 726
	Mężczyźni	646 506	643 962	641 956	- 4 550
Miasto Kielce	Liczba mieszkańców – ogółem	198 857	198 046	197 704	- 1 153
	Kobiety	105 388	105 042	104 923	- 465
	Mężczyźni	93 469	93 004	92 781	- 688

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Stosunek liczby kobiet do liczby mężczyzn w Kielcach na przestrzeni lat 2015–2017 nie uległ wyraźnej zmianie, chociaż liczba kobiet nadal przeważa i w 2015 roku wynosiła 105 388, a w 2017 roku – 104 923.

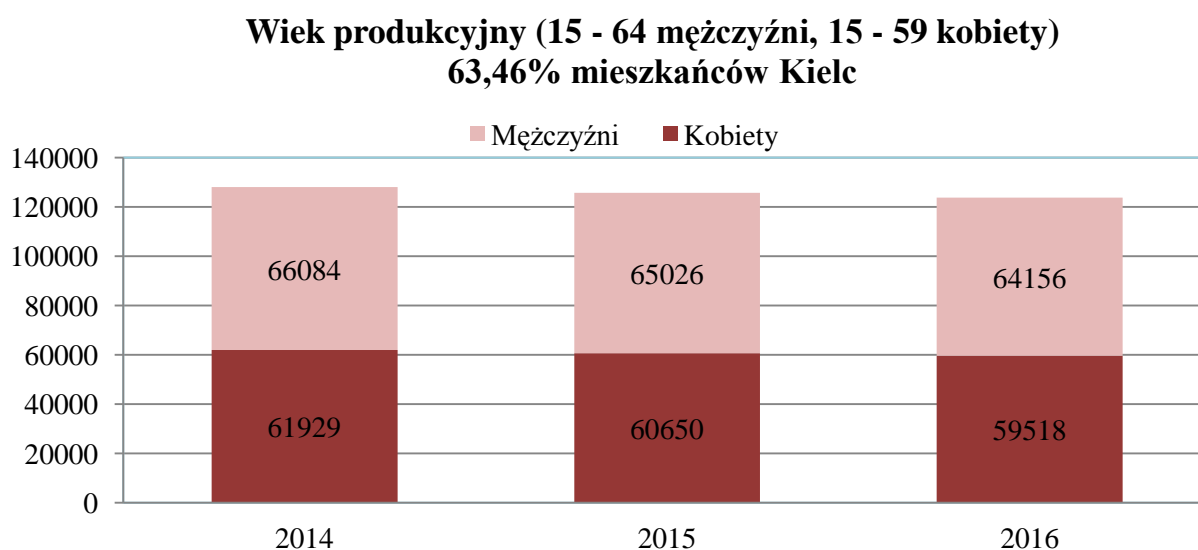
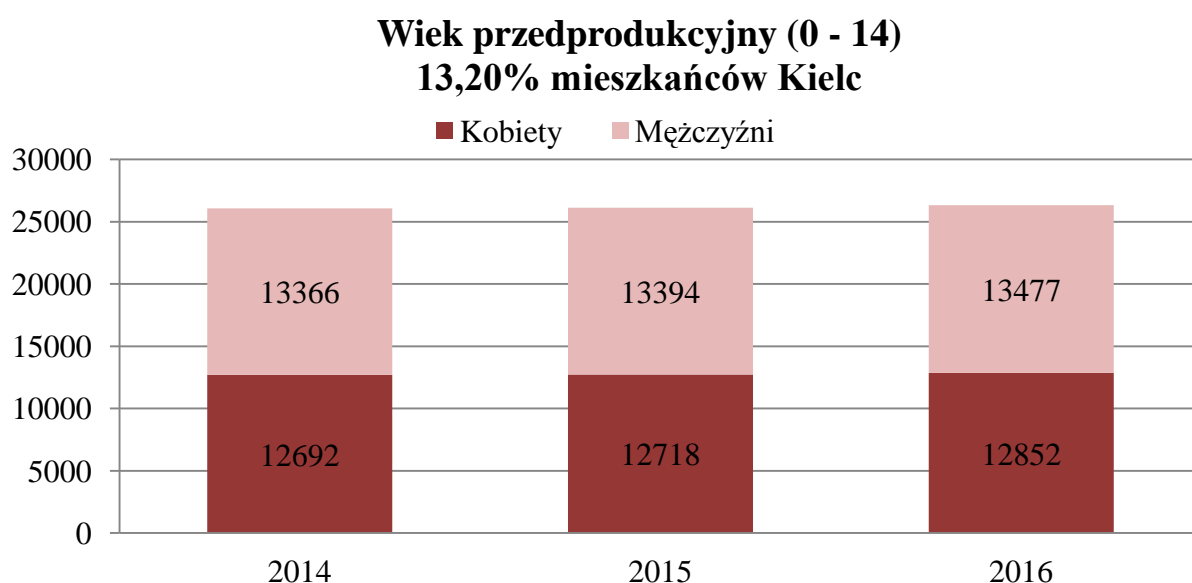
Według danych GUS w 2014 roku liczba Kielczan w wieku przedprodukcyjnym wynosiła 26 058 (w tym 12 692 dziewczynki), a w 2016 roku – 26 329 (w tym 12 852 dziewczynki). Oznacza to wzrost liczby osób w przedziale wiekowym od 0 do 14 lat o 271.

¹ Główny Urząd Statystyczny, *Prognoza dla powiatów i miast na prawie powiatu oraz podregionów na lata 2014–2050*, 2014.

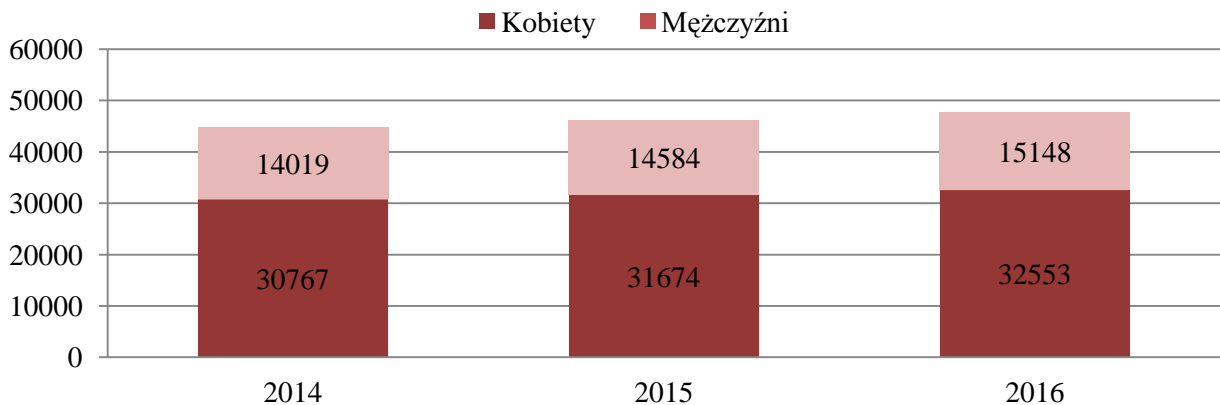
Zmniejszyła się o 4 339 liczba mieszkańców Miasta w wieku produkcyjnym. W 2014 roku w Kielcach zamieszkiwało 128 013 osób w wieku produkcyjnym (w tym 61 929 kobiet), a w 2016 roku – 123 674 (w tym 59 518 kobiet).

Wzrasta liczba Kielczan w wieku poprodukcyjnym. W 2014 roku było ich 44 786 (w tym 30 767 kobiet), a w 2016 roku – 47 701 (w tym 32 553 kobiety). Oznacza to wzrost o 2 915 osób. Wyrażna jest też zmiana w strukturze płci w tej grupie, gdzie ponad 50% stanowią kobiety.

Wykres 1. Liczba mieszkańców Kielc w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym z podziałem na płeć w latach 2014 – 2016

**Wiek poprodukcyjny (64< mężczyźni, 60< kobiety)
23,34% mieszkańców Kielc**

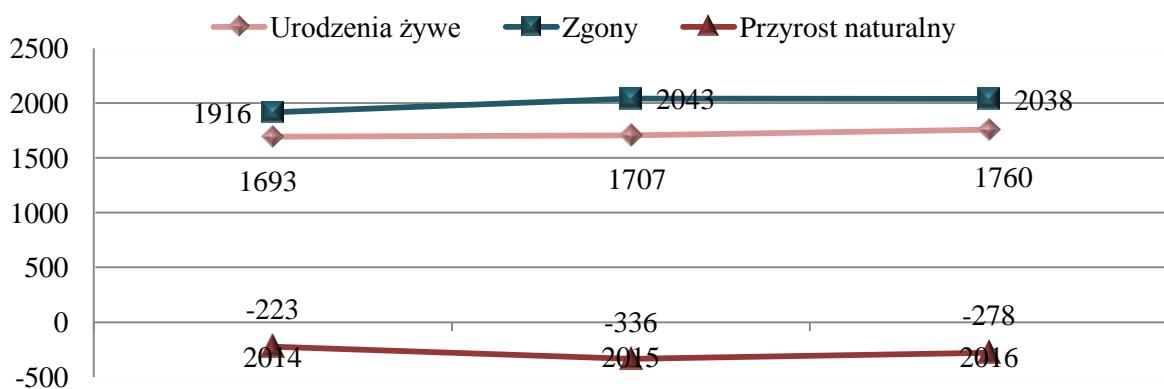
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Spadek liczby mieszkańców Kielc analizowany jest również ze zmianą miejsca zamieszkania. Od 2014 do 2016 roku obserwowano ujemne saldo migracji wewnętrznych jak i zagranicznych Kielczan, co oznacza, że więcej mieszkańców opuszcza miasto niż do niego przyjeżdża.

Analizując dane GUS dotyczące życia rodzinnego mieszkańców Kielc, można stwierdzić, wzrasta liczba zawieranych związków małżeńskich. W 2014 roku było ich 863, a w 2016 roku – 907. Obserwuje się natomiast spadek liczby rozwodów. W 2014 roku było ich 436, a 2016 roku – 362.

Wskaźnik przyrostu naturalnego w 2014 roku wynosił -1,12, co oznacza, że urodziło się mniej dzieci w stosunku do liczby zgonów (na 1000 mieszkańców odnotowano 8,49 urodzeń żywych oraz 9,61 zgonów). W roku 2016 przyrost naturalny na 1000 ludności był również ujemny i wynosił -1,41 (8,90 urodzeń żywych, 10,31 zgonów).

Wykres 2. Przyrost naturalny w latach 2014–2016

Źródło: Dane GUS

Podsumowując, wciąż niska liczba urodzeń nie gwarantuje prostej zastępowalności pokoleń². Według danych GUS, w 2016 roku współczynnik dzietności kobiet w Polsce wyniósł 1,36, co oznacza, że na 100 kobiet w wieku rozrodczym, czyli od 15 do 49 roku życia, przypadało 136 urodzonych dzieci. Wielkość optymalna ww. współczynnika, określana jako korzystna dla stabilnego rozwoju demograficznego, to 2,1.

Widoczny jest znaczny wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym, w przypadku mężczyzn powyżej 65 roku życia i w przypadku kobiet powyżej 60 roku życia oraz wydłużenie się dalszego trwania życia. Jednocześnie zmniejsza się wielkość grupy osób w wieku produkcyjnym, czyli dla mężczyzn w przedziale 18–64, a dla kobiet 18–59. Niewielka tendencja wzrostowa notowana jest wśród najmłodszych do 14 roku życia.

Utrzymujące się niskie współczynniki urodzeń, malejący odsetek osób w wieku produkcyjnym oraz wyższy poziom średniego dalszego trwania życia wskazują na postępujący proces starzenia się ludności Kielc.

Szkolnictwo

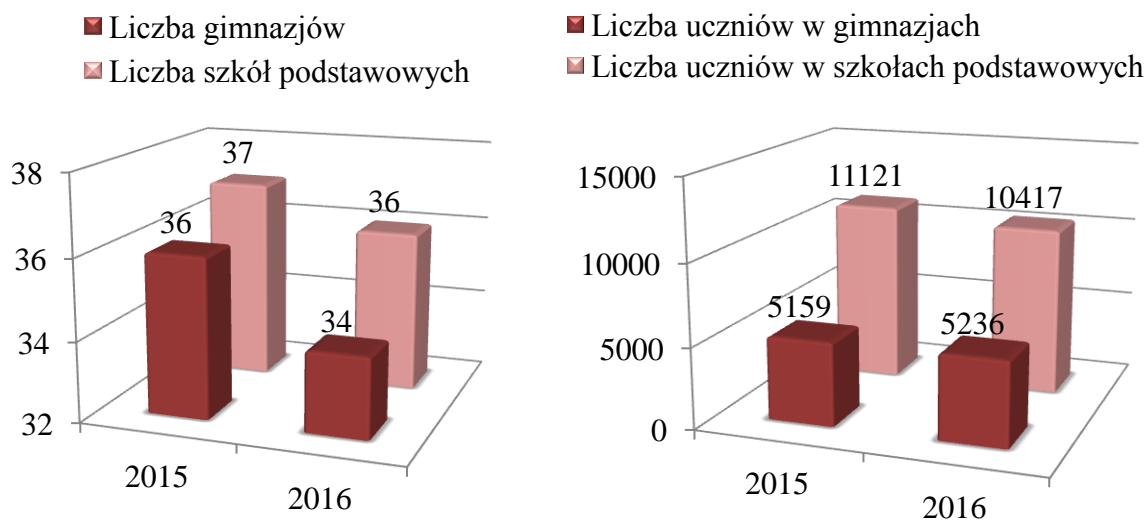
W 2016 roku w Kielcach funkcjonowało 17 żłobków i 1 klub żłobkowy dysponujących łącznie 886 miejscami, natomiast w 2017 roku żłobków było 16, a liczba miejsc zmniejszyła się do 820. W 2016 roku na terenie Miasta działały 72 przedszkola wraz z oddziałami i punktami przedszkolnymi, do których uczęszczało 6 029 dzieci. W 2017 roku liczba przedszkoli wzrosła do 83, a liczba dzieci do 6 846. Przy szkołach podstawowych w 2016 roku działało 20 oddziałów przedszkolnych z 415 miejscami, w 2017 roku ich liczba wzrosła do 24 z 599 miejscami. Na terenie Miasta w 2016 roku funkcjonowały również 4 punkty przedszkolne dysponujące 75 miejscami, w 2017 roku liczba punktów przedszkolnych była taka sama, natomiast o 4 wzrosła liczba miejsc.

W ostatnich kilku latach liczba szkół na różnych poziomach kształcenia nie uległa znaczącej zmianie. W Kielcach w 2016 roku funkcjonowało 36 szkół podstawowych, natomiast w 2015 roku było ich 37. Na poziomie gimnazjalnym uczniowie w 2016 roku uczniowie mogli wybierać pomiędzy 34 gimnazjami, w tym 3 były przeznaczone dla dorosłych, a 6 zapewniało nauczanie specjalne.

---

² Sytuacja demograficzna Polski na tle Europy. Notatka informacyjna. GUS, Warszawa 2017 r, <http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/ludnosc/ludnosc/sytuacja-demograficzna-polski-na-tle-europy,27,1.html>, 25.03.2017, s. 11

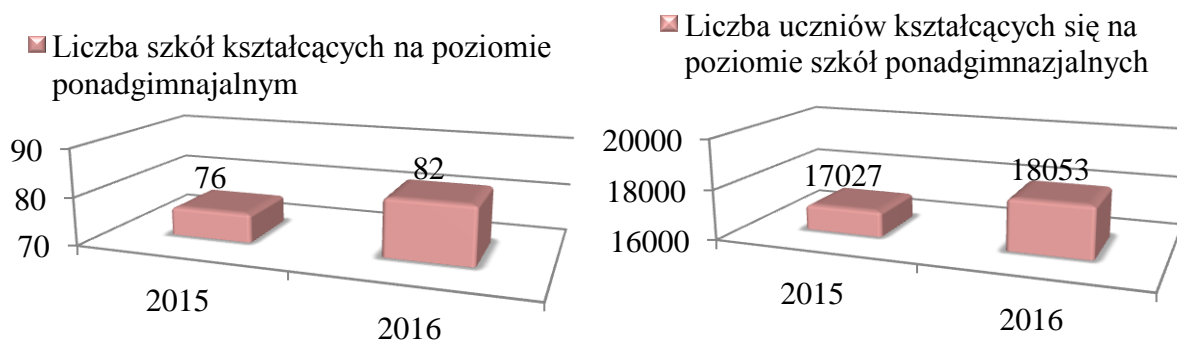
Wykres 3. Liczba szkół podstawowych i gimnazjalnych na terenie Kielc w latach 2015 – 2016

Źródło: Dane GUS

Do szkół ponadgimnazjalnych zalicza się następujące typy szkół: zasadnicze szkoły zawodowe, licea profilowane, technika, uzupełniające licea ogólnokształcące (w tym artystyczne dające uprawnienia zawodowe), technika uzupełniająca, szkoły specjalne przysposabiające do pracy oraz szkoły policealne.

Wykres 4. Liczba szkół kształcących na poziomie ponadgimnazjalnym na terenie Kielc w latach 2015 – 2016

Źródło: Dane GUS

W 2015 roku na terenie Kielc funkcjonowało 76 szkół kształcących na poziomie ponadgimnazjalnym, do których uczęszczało 17 027 uczniów. W roku 2016 liczba tych szkół zwiększyła się do 82, w których uczyło się 18 053 uczniów.

Na terenie Kielc działa 9 uczelni wyższych. Do najważniejszych ośrodków naukowych należą: Uniwersytet Jana Kochanowskiego (UJK) oraz Politechnika Świętokrzyska. Pozostałe to uczelnie prywatne.

Według danych GUS, w roku 2017 w 9 szkołach wyższych naukę pobierało 22 895 studentów, czyli o 2 209 mniej niż w roku 2016. Jediną kielecką uczelnią techniczną jest Politechnika Świętokrzyska, na której co roku studiuje około 10 000 osób.

Tabela 2. Liczba studentów w Kielcach w 2016 i 2017 roku

Liczba studentów na uczelniach wyższych	2016	2017
Liczba uczelni – ogółem	9	9
Studenci – ogółem	25 104	22 895
Studenci – mężczyźni	10 908	9 736
Studenci – kobiety	14 196	13 159

Źródło: Dane GUS

Mieszkalnictwo

Miejski Zarząd Budynków (MZB) dysponuje zapleczem budynków i lokali, którymi zarządza dla zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych ludności. Na dzień 31 grudnia 2017 roku w zasobach Miasta pozostawało 676 mieszkań socjalnych i 3 931 mieszkań komunalnych. Pozyskiwanie kolejnych lokali odbywa się przez budowanie nowych mieszkań, nabywanie budynków i przekształcanie ich na lokale mieszkalne. Miasto, w ramach racjonalizacji gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy, prowadzi program zamiany mieszkań związany z dostosowaniem wielkości lokalu do możliwości ekonomicznych najemcy.

Tabela 3. Liczba złożonych wniosków i przydzielonych lokali z zasobów Miasta 2015 - 2017

Liczba złożonych wniosków o wynajem mieszkań komunalnych			
Lata	2015	2016	2017
Liczba wniosków zakwalifikowanych do wynajmu	262	249	270
Liczba przydzielonych mieszkań	35	27	40
Liczba złożonych wniosków o wynajem mieszkań socjalnych			
Lata	2015	2016	2017
Liczba wniosków zakwalifikowanych do wynajmu	979	795	875
Liczba przydzielonych mieszkań (w tym realizacja wyroków)	72 (36)	62(23)	59 (44)
Liczba orzeczonych wyroków o eksmisje	358	356	271

Liczba osób oczekujących na przydział lokalu			
Lata	2015	2016	2017
Liczba osób oczekujących na mieszkania socjalne	975	795	875
Liczba osób oczekujących na mieszkania komunalne	262	249	270

Źródło: Dane MZB

Na przestrzeni ostatnich trzech lat 38 wniosków o przydział mieszkania socjalnego lub komunalnego zostało rozpatrzonych odmownie. Główne powody odrzucenia to: przekroczenie wymaganego progu dochodowego, zamieszkiwanie Wnioskodawcy poza gminą Kielce.

Bezrobocie

Na 31 grudnia 2017 roku ogółem zarejestrowanych w Miejskim Urzędzie Pracy w Kielcach było 6 349 osób, w tym 3 022 kobiety. W porównaniu do analogicznego okresu w 2016 roku nastąpił spadek o 1 977 osób, tj. 23,74%. Prawo do zasiłku posiadało 729 osób, w tym 386 kobiet. Poniżej przedstawione zostały kategorie osób zarejestrowanych w urzędzie pracy według stanu na 31 grudnia 2017 roku:

- bezrobotni w wieku do 25 roku życia: 407 osób, w tym 216 kobiet
- bezrobotni do 30 roku życia: 1 172 osoby, w tym 674 kobiety
- długotrwale bezrobotni: 3 659 osób, w tym 1 778 kobiet
- bezrobotni powyżej 50 roku życia: 1 965 osób, w tym 659 kobiet
- bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych: 1 249 osób, w tym 607 kobiet
- bezrobotni posiadające co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia: 1 085 osób, w tym 889 kobiet
- osoby niepełnosprawne: 555 osób, w tym 240 kobiet³.

³ Dane MUP, <http://mupkielce.praca.gov.pl/documents/3539402/4220545/Grudzie%C5%84%202017/2f4ec5a6-4d41-4187-a0d3-241e24078e5f?t=1515067766447>, data dostępu: 29.03.2018.

II. Sytuacja osób i rodzin korzystających ze wsparcia Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie

Pomoc udzielana na podstawie ustawy o pomocy społecznej

Instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, możliwości i zasoby, jest pomoc społeczna. Jej celem jest pomoc w zaspokojeniu niezbędnych potrzeb poprzez podejmowanie działań zmierzających do usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem. Zasady ubiegania się o świadczenia z pomocy społecznej reguluje ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku (t.j. Dz.U. 2017 poz. 1769, z póź. zm.).

W oparciu o przepisy ww. ustawy osoby i rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji otrzymują świadczenia, mające charakter pieniężny i niepieniężny. Większość zadań ustawowych realizowana jest na poziomie gminy, zarówno jako zadania własne gminy, jak też jako zadania zlecone z zakresu administracji rządowej.

Ogólna liczba środowisk objętych pomocą społeczną w Kielcach w 2017 roku wyniosła 11 677 osób, czyli o 2 881 więcej niż 2016 roku. Pracownicy socjalni z rejonów opiekuńczych, Działu ds. Bezdomności i Działu ds. Doradztwa Metodycznego i Sprawozdawczości zawarli ogółem 411 kontraktów socjalnych z 413 osobami. Najczęściej kontrakty socjalne zawierane były z osobami: bezrobotnymi w celu aktywizacji zawodowej oraz uzależnionymi mobilizując ich do współpracy w zakresie wyjścia z trudnej sytuacji życiowej. Ze specjalistycznej pomocy: prawnej, psychologicznej, logopedycznej, terapii rodzinnej i terapii uzależnień skorzystały 2 453 osoby, udzielono 6 552 indywidualne porady. Najczęściej korzystano z konsultacji psychologicznych (470 osób, 1 699 porad) oraz terapii uzależnień (451 osób, 1 623 porady).

Podstawowym powodem ubiegania się osoby lub rodziny o udzielenie świadczeń z pomocy społecznej jest trudna sytuacja materialna, dochód nie przekraczający kryterium dochodowego określonego w ustawie o pomocy społecznej (ustawowa granica ubóstwa) oraz jednoczesne wystąpienie co najmniej jednej z przyczyn wymienionych w art.7 ww. ustawy. Należą do nich między innymi: ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych, przemoc w rodzinie, alkoholizm lub narkomania. Dane dotyczące liczby klientów pomocy społecznej w Kielcach w 2017 roku przedstawia Tabela 4.

Tabela 4. Powody przyznawania pomocy w 2017 roku

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin ogółem	Liczba osób w rodzinach
ubóstwo	3 869	6 058
sieroctwo	14	25
bezdomność	499	528
potrzeba ochrony macierzyństwa w tym: wielodzietność	117 30	478 157
bezrobocie	2 484	4 630
niepełnosprawność	3 415	4 801
długotrwała lub ciężka choroba	5 198	7 259
bezzadność w sprawach opiek.-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego – ogółem	785 632	2 304 1 653
w tym: rodziny niepełne rodziny wielodzietne	154	770
przemoc w rodzinie	34	87
potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0
alkoholizm	395	514
narkomania	18	18
trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	168	204
trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą	4	7
zdarzenie losowe	8	14
sytuacja kryzysowa	5	11
klęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MOPR

Wśród powodów przyznawania świadczeń na pierwszym miejscu znajdowała się długotrwała lub ciężka choroba (5 198 rodzin). Drugą najczęściej występującą dysfunkcją uprawniającą do udzielenia wsparcia i pomocy jest niepełnosprawność (3 415 rodzin). Liczba środowisk korzystających z pomocy z powodu bezrobocia wykazuje tendencję wzrostową (2 484 rodzin). Ubóstwo i bezrobocie traktowane są jako główne bariery uniemożliwiające pełne uczestniczenie w życiu społecznym. Brak możliwości zarobkowania wpływa na ubożenie rodzin oraz ich społeczne funkcjonowanie. Wieloletnie pozostawanie bez pracy nawarstwia i tworzy kolejne problemy m.in. bezradność życiową i izolację społeczną.

W 2017 roku udzielono następujących świadczeń pieniężnych:

- zasiłek stały dla 1 781 osób. Wyplacono 18 799 świadczeń na kwotę 9 097 186,35 zł. Średni zasiłek stały wynosił 484 zł.
- zasiłek okresowy dla 2 890 osób. Wyplacono 19 742 świadczeń na kwotę 5 994 613,09 zł. Średni zasiłek wynosił 304 zł.
- zasiłek celowy. Jego wysokość zależna jest od potrzeby, którą ma zaspokoić, jak również od możliwości gminy. Średni zasiłek celowy wynosił 105 zł. Wyplacono 4 734 świadczeń na kwotę 498 690,90 zł dla 2 413 osób. Świadczenia te w głównej mierze przyznane zostały na zakup leków. W dalszej kolejności przeważały zasiłki przyznawane na pokrycie kosztów energii elektrycznej, opału, środków czystości, odzieży i obuwia.

Tabela 5. Świadczenia udzielone na podstawie ustawy o pomocy społecznej w 2017 roku

Świadczenie	Kwota	Liczba osób	Liczba świadczeń	Liczba decyzji
Zadania własne gminy				
Zasiłki okresowe	5 994 613,09	2 890	19 742	7 868
w tym: zrealizowane w formie talonów	233 000,00	198	1 166 tj. 9 320 sztuk	x
Zasiłki celowe na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego	45 353,12	8	9	9
Zasiłki celowe	498 690,90	2 413	4 734	4 465
Zasiłki celowe specjalne (w tym zasiłki celowe przyznane pod warunkiem zwrotu części lub całości świadczenia)	122 480,78	474	1 044	980
Zasiłki celowe Program rządowy „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”	2 602 029,88	3 790	19 494	9 477
Zasiłki stałe	9 097 186,35	1 781	18 799	1 180
w tym: zrealizowane w formie talonów	232 750,00	102	785 tj. 9 310 sztuk	x
Zadania zlecone gminie				
Wynagrodzenie przyznane opiekunowi przez sąd z tytułu sprawowania opieki prawnej	13 506,98	7	126	x
Zasiłki celowe na pokrycie wydatków związanych z kłeską żywiolową lub ekologiczną	3 191,20	3	3	3
Zadania własne powiatu				
Usamodzielnienie wychowanków opuszczających różnego typu placówki w tym:	46 719,81			10
Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki	27 998,62	8	27 998,62	8
Pomoc pieniężna na usamodzielnienie	13 776,00	3	13 776,00	3
Pomoc na zagospodarowanie	4 945,19	2	4 945,19	2

Źródło: Sprawozdanie z działalności MOPR za rok 2017

W ciągu 2017 roku udzielano również świadczenia niepieniężne w postaci:

- nową odzież, obuwie i pościel otrzymało 764 osób
- sprzęt rehabilitacyjny wypożyczono 40 osobom
- pomoc w formie opału z dowozem do miejsca zamieszkania otrzymało 900 osób (727 ton)
- sprawienia pogrzebu (wykonano 61 usług pogrzebowych)
- pomoc w formie usług pralniczych skierowano do 13 osób, głównie obłożnie chorych, starszych i niepełnosprawnych.

W roku 2017 pomocą w formie usług opiekuńczych objęto 1 768 osób. Usługi były realizowane poprzez rehabilitację ruchową, terapię logopedyczną oraz wsparcie psychologiczno-pedagogiczne i terapeutyczno-edukacyjne. Specjalistycznymi usługami opiekuńczymi dla osób z zaburzeniami psychicznymi objęto łącznie 391 osób.

Pomoc udzielana na podstawie odrębnych ustaw

W oparciu o ustawę z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz.U. 2017 poz. 1952, z póź. zm.) w 2017 roku wypłacono następujące świadczenia przedstawione w Tabeli 6.

Tabela 6. Świadczenia udzielone na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych w 2017 roku

Rodzaj zasiłku	Kwota	Liczba osób	Liczba świadczeń	Liczba decyzji
Zasiłki rodzinne wraz z dodatkami	15 354 693	4 979	125 489	9084
Dodatek z tytułu urodzenia dziecka	567 981	653	786	960
Dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	1 429 612	316	3760	631
Dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka	895 148	389	4648	439
Dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	751 324	649	8154	707
Dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	1 058 940	848	10166	1145
Dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	492 120	4 391	5077	4492
Dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	20 192	26	230	40
Zasiłki pielęgnacyjne	12 078 126	6 428	78 942	2 960

Świadczenia pielęgnacyjne	9 575 204	573	6 848	946
Specjalny zasiłek opiekuńczy	1 196 464	187	2 324	394
Jednorazowa zapomoga z tyt. urodzenia dziecka	1 399 000	1 399	1 399	1399
Zasiłek dla opiekuna	1 287 779	228	2 481	119
Świadczenie rodzicielskie	3 878 571	352	4223	407
Świadczenie <i>Za życiem</i>	124 000	31	31	31

Źródło: Sprawozdanie z działalności MOPR za rok 2017

W ramach ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz.U. 2017 poz. 1778, z póź. zm.) i ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1938, z póź. zm.) w 2017 roku wypłacono następujące świadczenia przedstawione w Tabeli 7.

Tabela 7. Świadczenia udzielone na podstawie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych i ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych w 2017 roku

Ubezpieczenie	Kwota	Liczba osób	Liczba świadczeń
Składka na ubezpieczenie zdrowotne: z tego opłacana za:	765 568,99	1 623	16 041
- osoby pobierające zasiłek stały z pomocy społecznej niepodlegające obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu	744 042,43	1 560	15 645
- osoby objęte indywidualnym programem zatrudnienia socjalnego w Centrum Integracji Społecznej	21 526,56	63	396
Zasiłkobiorcy podlegający Ustawie o świadczeniach rodzinnych			
Ubezpieczenie społeczne	2 407 186	775	8878
Ubezpieczenie zdrowotne	391 818	395	4553

Źródło: Sprawozdanie z działalności MOPR za rok 2017

Od dnia 1 stycznia 2017 roku weszły w życie przepisy dotyczące świadczeń pieniężnych dla posiadaczy Karty Polaka osiedlających się w Polsce. Zgodnie z ustawą z dnia 7 września 2007 roku o Karcie Polaka (t.j. Dz. U. z 2017 r., poz. 1459, z póź. zm.) wojewoda, na wniosek osoby, która deklaruje przynależność do Narodu Polskiego, przyznaje w drodze

decyzji świadczenia pieniężne przeznaczone na częściowe pokrycie kosztów zagospodarowania i bieżącego utrzymania w Rzeczypospolitej Polskiej. Wypłacane są one przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Kielcach, który jest organem wskazanym do realizacji. Pierwsze wypłaty dokonane zostały w miesiącu maju 2017 roku z wyrównaniem od miesiąca marca 2017 roku. W 2017 roku ze świadczeń pieniężnych dla posiadaczy Karty Polaka osiedlających się w Polsce skorzystało 31 środowisk, o liczbie osób 37, z tego 34 osoby dorosłe i 3 dzieci, wypłacono 252 świadczenia.

W oparciu o ustawę z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (tj. Dz.U. z 2017 r. poz. 1851, z późn. zm.) w 2017 roku ze świadczeń rodzinnych skorzystało 15 685 rodzin, wydano 26 640 decyzji administracyjnych, w tym 9084 przyznających, 562 odmownych. Ze świadczenia wychowawczego skorzystały 11 643 rodziny, wydano 13 772 decyzji przyznających i 363 decyzje odmowne.

Na podstawie ustawy z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 489, z późn. zm.) w 2017 roku ze świadczeń skorzystało 788 rodzin, wypłacono 1 799 świadczeń, wydano 1 596 decyzji administracyjnych: 1 123 przyznające, 131 odmownych, 93 uchylające, 105 zobowiązujących do zwrotu nienależnie pobrane świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

Zasady i tryb przyznawania dodatków mieszkaniowych reguluje ustawa z dnia 21 czerwca 2001 roku o dodatkach mieszkaniowych (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 180 z późn. zm.). W 2017 roku ze świadczeń skorzystały 2 704 środowiska, wypłacono 16 722 świadczenia, wydano 2 906 decyzji administracyjnych: 2 704 przyznające, 202 odmowne.

W oparciu o ustawę z dnia 10 kwietnia 1997 roku prawo energetyczne (t.j. Dz.U. z 2013 r. poz. 984 z późn. zm.) w 2017 roku ze świadczeń skorzystały 1 403 środowiska, wypłacono 8 719 świadczeń, wydano 2 764 decyzje administracyjne: przyznające 2 642, odmowne 122.

W ramach systemu wsparcia na rzecz niepełnosprawnych realizowane są zadania wynikające z ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 2046, 1948 z późn. zm.). W 2017 roku z różnych form wsparcia skorzystało 3 289 osób. Najwięcej środków przekazano na dofinansowanie do warsztatów terapii zajęciowej, zwrotów kosztów wyposażenia stanowiska pracy osoby niepełnosprawnej, organizację turnusów rehabilitacyjnych.

III. Zasoby pomocy społecznej Miasta

Kielce od wielu lat kreują lokalną politykę społeczną i tworzą zintegrowany system wsparcia i pomocy osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej. W Mieście cele pomocy społecznej realizuje Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie (MOPR), który wypełnia zadania własne gminy, zadania powiatu, zadania zlecone gminie i powiatowi z zakresu administracji rządowej – na podstawie innych ustaw.

W MOPR zatrudnionych jest łącznie 158 pracowników socjalnych, których podstawowym obowiązkiem jest świadczenie pracy socjalnej w środowisku. Ponadto do zadań pracownika socjalnego należy w szczególności:

- analiza i ocena zjawisk przyczyniających się do zapotrzebowania na świadczenia pomocy społecznej oraz kwalifikowanie do uzyskania tych świadczeń
- udzielanie informacji, wskazówek i pomocy osobom borykającym się z różnymi problemami, których samodzielnie nie są w stanie rozwiązać
- skuteczne posługiwanie się przepisami w realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej
- pomoc w uzyskaniu dla osób w trudnej sytuacji życiowej poradnictwa dotyczącego możliwości rozwiązywania problemów i udzielania pomocy przez właściwe instytucje
- pobudzanie społecznej aktywności i inspirowanie działań samopomocowych w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych osób, rodzin, grup i środowisk społecznych
- współpraca i współdziałanie ze specjalistami w celu przeciwdziałania i ograniczania patologii i skutków negatywnych zjawisk społecznych
- inicjowanie nowych form pomocy osobom i rodzinom mającym trudną sytuację życiową oraz inspirowanie powołania instytucji świadczących usługi służące poprawie sytuacji takich osób i rodzin
- współuczestniczenie w opracowaniu, wdrażaniu oraz rozwijaniu regionalnych i lokalnych programów pomocy społecznej⁴.

Według art. 110 ustawy o pomocy społecznej ośrodek pomocy społecznej zatrudnia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na 2000 mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących. W Kielcach na dzień 31 grudnia

---

⁴ Na podstawie art. 119 ustawy o pomocy społecznej.

2017 roku zamieszkiwały 197 704 osoby, co oznacza spełnienie powyższego przepisu. Wśród funkcjonujących w strukturze MOPR działów, nie realizujących zadań sensu stricto z zakresu pomocy społecznej znajdują się: Dział Świadczeń Rodzinnych, Dział Świadczeń z Funduszu Alimentacyjnego, Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności, Dział ds. Doradztwa Metodycznego i Sprawozdawczości, Dział ds. Dodatków Mieszkaniowych.

III.1. Pomoc na rzecz osób bezrobotnych

Miejski Urząd Pracy, ul. Szymanowskiego 6

Miejski Urząd Pracy w Kielcach realizuje zadania z zakresu łagodzenia skutków bezrobocia, zatrudnienia oraz aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych i osób poszukujących pracy. Osoba, która zarejestruje się w urzędzie zgodnie z ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z 20 kwietnia 2004 roku (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1065 z późn. zm.), podlega profilowaniu. Wszystkie działania związane z profilowaniem pomocy mają jeden cel: określić aktualną sytuację bezrobotnego i utworzyć dla niego indywidualny plan działania. Realizacja tego planu ma natomiast skrócić maksymalnie czas pozostawania zarejestrowanym przez bezrobotnego i tym samym znaleźć mu pracę.

Pod koniec 2017 roku w MUP zarejestrowanych było ogółem 6 349 osób, w tym 3 022 kobiet⁵. Liczba bezrobotnych z ustalonym profilem pomocy pod koniec 2017 roku wynosiła:

- I profil – 3 osób, w tym 2 kobiety;
- II profil – 4 124 osób w tym 1 861 kobiet;
- III profil – 1 943 osób, w tym 1 036 kobiet⁶.

MUP kontynuuje zadania związane z rozwijaniem współpracy z pracodawcami. Nawiązywaniem kontaktów z pracodawcami, promocją usług Urzędu i pozyskiwaniem ofert pracy zajmują się aktywni pośrednicy pracy. Zadania te realizują przede wszystkim poprzez wizyty w zakładach pracy.

W 2017 roku MUP wspólnie z MOPR zrealizował Program Aktywizacja i Integracja (PAI). Celem Programu była poprawa na rynku pracy sytuacji osób bezrobotnych korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, dla których ustalono III profil pomocy oraz kształtowanie ich aktywnej postawy w życiu społecznym i zawodowym. Program ukończyło 28 osób, w tym 16 osób uzyskało II profil pomocy, reszta uczestników pozostała w III profilu.

---

⁵ Dane MUP, http://mupkielce.praca.gov.pl/meldunki/?p_p_id=101_INSTANCE_QsIXtq56VZzc&p_p_lifecycle=0&p_p_state=normal&p_p_mode=view&p_p_col_id=column-1&p_p_col_count=1&p_r_p_564233524_resetCur=true&_101_INSTANCE_QsIXtq56VZzc_navCategoryId=3707942, data dostępu: 02.04.2018.

⁶ Dane MUP, <http://mupkielce.praca.gov.pl/documents/3539402/4220516/Grudzie%C5%84%202017/934918ee-1050-422c-96d9-9558e5692970?t=1515066531223>, data dostępu: 02.04.2018.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, ul. Studzienna 2

Klub Integracji Społecznej (KIS), ul. Chęcińska 1

W 2017 roku z usług KIS skorzystało 531 osób, które odbyły 720 konsultacji. Do prac społecznie użytecznych (PSU) skierowano łącznie 184 osoby bezrobotne, korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej, z czego 111 osób podjęło PSU i z tego tytułu uzyskało świadczenia pieniężne. Pracownicy KIS wspólnie ze specjalistami Działu ds. Doradztwa Metodycznego i Sprawozdawczości w ramach PAI realizowali zajęcia z zakresu integracji społecznej w wymiarze 80 godzin szkoleniowych.

Caritas Diecezji Kieleckiej, ul. Jana Pawła II 3

Centrum Integracji Społecznej (CIS), ul. Wesoła 54

Głównym celem CIS jest reintegracja zawodowa i społeczna uczestników poprzez kształcenie umiejętności pozwalających na pełnienie ról społecznych, nabywanie umiejętności zawodowych oraz przyuczanie do zawodu, przekwalifikowanie lub podwyższanie kwalifikacji zawodowych, naukę planowania życia i zaspokajania potrzeb. W CIS funkcjonuje sześć warsztatów: krawiecki, stolarski, remontowo-budowlany, małej poligrafii, opieki domowej oraz cateringowo-porządkowy. W ramach programu CIS prowadzone są również zajęcia o charakterze aktywizacyjnym oraz edukacyjne. Udzielane jest wsparcie psychologiczne, terapeutyczne i porady prawne. W 2017 roku 114 osób zostało objętych Indywidualnym Programem Zatrudnienia Socjalnego, w tym 43 osoby zostały skierowane przez pracowników socjalnych z rejonów opiekuńczych MOPR.

Klub Integracji Społecznej, ul. Wesoła 54

Klub zajmuje się aktywizacją osób bezrobotnych poprzez reintegrację społeczną i zawodową. Udziela wsparcia w postaci doradztwa zawodowego i psychologicznego, zapewnia dostęp do stanowisk komputerowych i Internetu. W 2017 roku do KIS zgłosiło się 441 osób.

Zakład Aktywności Zawodowej (ZAZ), ul. Wesoła 52a

Prowadzi warsztat introligatorski, pracownię opakowań biurowych i pielęgnacji zieleni. W 2017 roku z usług ZAZ skorzystały 52 osoby niepełnosprawne.

Świętokrzyski Klub Abstynenta *Raj*, ul. Jagiellońska 42A

Klub Integracji Społecznej, ul. Jagiellońska 42A

Klub podejmuje działania mające na celu pomoc osobom niepełnosprawnym, bezrobotnym oraz uzależnionym od alkoholu po przebytej terapii odwykowej, pozostającym w ciężkiej sytuacji materialnej i zawodowej. W 2017 roku z usług Klubu skorzystało 220 osób.

Stowarzyszenie *Nadzieja Rodzinie*, ul. Karczówkowska 36

Zakład Aktywności Zawodowej (ZAZ) , ul. Olszewskiego 21

Zakład Aktywności Zawodowej prowadzi działalność gastronomiczną. Umożliwia osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym podniesienie kwalifikacji zawodowych, rozwój kontaktów interpersonalnych i kariery zawodowej. W 2017 roku w ZAZ zatrudnionych było 21 osób niepełnosprawnych.

Ochotnicze Hufce Pracy Świętokrzyska Wojewódzka Komenda (OHP), ul. Sienkiewicza 36

OHP realizują zadania państwa w obszarze polityki społecznej w zakresie zatrudnienia, przeciwdziałania wykluczeniu i marginalizacji młodzieży, a także zadania w zakresie jej kształcenia i wychowania. Oferta skierowana jest do osób w wieku 15 – 18 lat, które chcą kontynuować naukę szkolną łącząc ją z pracą zarobkową. OHP zapewnia działania z obszaru: poradnictwa zawodowego, pośrednictwa pracy, nauki aktywnego poszukiwania pracy oraz ofertę atrakcyjnych szkoleń zawodowych.

III.2. Pomoc osobom bezdomnym

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, ul. Studzienna 2

Dział ds. Bezdomności, ul. Mielczarskiego 51

Dział ds. Bezdomności udziela pomocy przebywającym na terenie Kielc osobom bezdomnym, ofiarom przemocy mieszkającym w schroniskach, osobom opuszczającym zakłady karne i placówki opiekuńczo-wychowawcze, przebywającym w szpitalach i zgłaszającym się do schronisk, ogrzewalni, noclegowni.

Pracownicy socjalni udzielają pomocy w postaci: interwencji kryzysowej, poradnictwa, pracy socjalnej, pomocy finansowej i rzeczowej oraz schronienia. W 2017 roku w Dziale ds. Bezdomności z pomocy skorzystało 660 osób.

Prowadzone przez pracowników socjalnych i streetworkerów działania służą często zabezpieczeniu osób będących w sytuacji zagrożenia zdrowia i życia. Działania te prowadzone są we współpracy ze służbami miejskimi – Policją, Strażą Miejską, Strażą Ochrony Kolei, zarządami spółdzielni mieszkaniowych, ogródków działkowych oraz organizacjami pozarządowymi.

Tabela 8. Formy pomocy osobom bezdomnym w 2017 roku

Forma pomocy:	Liczba osób:	Liczba świadczeń:
Zasiłki stałe	140	1577
Zasiłki okresowe	301	2490
Zasiłki celowe z przeznaczeniem na:	184	421
Zakup odzieży	19	19
Zakup leków i środków czystości	140	319
Inne cele: obuwie, środki czystości, zdjęcia do dowodu osobistego, art. szkolne	71	80
Opał	2	3
Zasiłki celowe specjalne	3	3
Świadczenie pieniężne na zakup żywności – program rządowy	189	280
Pomoc niepieniężna w formie odzieży i obuwia, koców i śpiworów z magazynu MOPR	153	479
Obiady	377	76429
Bilet kredytowany	7	7
Sprawienie pogrzebu	10	10
Składki na ubezpieczenie zdrowotne	139	1178
Prawo do świadczeń opieki zdrowotnej	69	76

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MOPR

Ośrodek Interwencyjno–Terapeutyczny (OI-T), ul. Żniwna 4

W skład Ośrodka wchodzi:

- Punkt Pomocy Doraźnej (PPD)
- Punkt Interwencji Kryzysowej (PIK)
- Mieszkania chronione
- Punkt Konsultacyjno-Streetworkerski (PK-S)

Do PPD przyjmowani byli bezdomni znajdujący się w sytuacjach kryzysowych zagrażających ich życiu lub zdrowiu, np. z powodu nadużycia alkoholu lub wychłodzenia

organizmu. Osobom tym zapewniane było bezpieczne schronienie, gorące napoje, odzież i obuwie. Mieli możliwość wykonania podstawowych zabiegów higieniczno-sanitarnych. W 2017 roku PPD odnotowało 3 093 przyjęć. Osobami przebywającymi w Punkcie zajmowali się lekarze i opiekunowie.

W PIK udzielone było schronienie osobom bezdomnym wymagającym pomocy w formie specjalistycznych usług opiekuńczych lub żyjącym w bardzo trudnych warunkach mieszkaniowych na czas remontu ich domów. Z usług Punktu w 2017 roku skorzystało 219 osób.

OI-T dysponuje 9 mieszkaniami chronionymi. Pokoje jednoosobowe ze wspólną kuchnią i węzłem sanitarnym wyposażone są w podstawowe meble i sprzęt RTV. W 2017 roku w powyższych lokalach przebywało 16 osób. Mieszkańcy byli motywowani do podjęcia działań w kierunku zatrudnienia, uczestniczenia w kursach zawodowych, a także efektywnego wykorzystania czasu wolnego (korzystanie z biblioteki, opieka nad bezdomnymi zwierzętami, majsterkowanie i uprawa roślin). W ubiegłym roku w mieszkaniach przebywały również osoby upuszczające zakład karny (Program współpracy z Aresztem Śledczym).

W 2017 roku streetworkerzy nawiązali 326 kontaktów z 96 osobami bezdomnymi, w tym przeprowadzili 141 interwencji nocnych. Odbyli 16 patroli z funkcjonariuszami Policji oraz 5 patroli z funkcjonariuszami Straży Miejskiej.

Dom dla Matek z Małoletnimi Dziećmi i Kobiet w Cięży, ul. Słoneczna 9

Placówka miejska zapewniająca całodobową opiekę, pomoc socjalną i psychologiczną. Dysponuje 15 miejscami.

Fundacja Gospodarcza Św. Brata Alberta, ul. Sienna 5

Przytulisko im. Jana Pawła II, Schronisko dla Bezdomnych Mężczyzn, ul. Sienna 5

Zapewnia całodobowe schronienie oraz wyżywienie. Zaopatruje w odzież, środki czystości. Dysponuje 90 miejscami.

Caritas Diecezji Kieleckiej, ul. Jana Pawła II 3

Schronisko dla Kobiet. Centrum Interwencji Kryzysowej (CIK), ul. Urzędnicza 7b

Schronisko zajmuje się pomocą osobom dotkniętym przemocą domową i innymi przestępstwami. CIK w Kielcach pełni dyżur całodobowo. Beneficjenci mają możliwość skorzystania z porad prawnika, psychologa, psychiatry, pracownika socjalnego oraz

terapeuty. Działania CIK uzupełnia Ośrodek dla Osób Pokrzywdzonych Przesłpstwem. Dysponuje 25 miejscami.

Stowarzyszenie *Arka Nadziei*, ul. Mickiewicza 1

Świetlica "Przystań" z Łaźnią i Pralnią dla Osób Bezdomych i Opuszczonych
ul. Ogrodowa 3

Umożliwia spędzenie dnia w ogrzewanym pomieszczeniu, skorzystanie z łaźni i pralni. Zapewnia gorące napoje, dostęp do biblioteczki, prasy, TV, komputera i Internetu. Dysponuje 25 miejscami. W okresie od października do marca w godzinach od 18.00 do 7.00 zapewnia dodatkowo 25 miejsc osobom bezdomnym.

Świętokrzyski Oddział Okręgowy Polskiego Czerwonego Krzyża, ul. Sienkiewicza 68

Schronisko dla Bezdomych Kobiet Ofiar Przemocy Domowej, ul. Olkuska 18

Zapewnia całodobowe schronienie oraz całodzienne wyżywienie, środki higieniczne i czystości, podstawowe leki, odzież. Udziela pomocy psychologicznej, prawnej, socjalnej kobietom i dzieciom. Dysponuje 15 miejscami.

Koło Kieleckie Towarzystwa Pomocy im. św. Brata Alberta, ul. Żeromskiego 36A

Noclegownia dla Bezdomych Mężczyzn, ul. Żeromskiego 36A

Każdego roku z noclegowni korzysta około 100 mężczyzn w ramach pobytu okresowego (od kilku tygodni do kilku lat) oraz kilkudziesięciu z pomocy doraźnej (noclegu i posiłku). Dysponuje 20 miejscami.

Schronisko dla Bezdomych Mężczyzn, ul. Żeromskiego 36A

Zapewnia całodobowe schronienie oraz wyżywienie. Zaopatruje w odzież, obuwie, leki i środki czystości. Udziela pomocy psychologicznej i pielęgnarskiej. Dysponuje 40 miejscami.

Mieszkania chronione, ul. Żeromskiego 36A

Znajduje się tu 10 mieszkań, w których może przebywać 16 osób. Beneficjentom proponowana jest pomoc umożliwiająca powtórna readaptację oraz skorzystanie z aktywnych form zwalczania bezrobocia, jako szansy na usamodzielnienie się.

III.3. Pomoc dla osób uzależnionych

Świątokrzyskie Centrum Profilaktyki i Edukacji (ŚCPiE), ul. Jana Nowaka Jeziorańskiego 65

Zajmuje się realizacją, koordynowaniem i zlecaniem zadań w ramach systemu wsparcia dla osób uzależnionych, w oparciu o uchwalany corocznie Gminny Program Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Z usług Centrum w 2017 roku skorzystało 21 224 osób.

W ramach Centrum funkcjonują:

1. Ośrodek Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia, ul. Nowaka – Jeziorańskiego 65, prowadzone jest w nim poradnictwo specjalistyczne oraz terapia uzależnień.
2. Zespół Pomocy Rodzinie, ul. Nowaka – Jeziorańskiego 65, prowadzona jest w nim pomoc terapeutyczno – edukacyjna dla małżeństw i rodzin.

ŚCPiE świadczy bezpłatne usługi w zakresie:

- interwencji w sytuacjach kryzysowych oraz poradnictwa psychologicznego
- pomocy psychologicznej dla młodzieży i dzieci,
- psychoterapii indywidualnej i grupowej,
- pomocy i interwencji dotyczącej uzależnień,
- terapii rodzin i par,
- szkoleń w zakresie profilaktyki oraz treningi psychologiczne.

Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie *PRO*, ul. Kochanowskiego 7/16

Organizacja ta zajmuje się pracą na rzecz osób potrzebujących wsparcia psychologicznego, pomocy psychoterapeutycznej oraz świadczy pomoc dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, ul. Studzienna 2

MOPR prowadzi działania edukacyjne, profilaktyczne oraz świadczy pracę socjalną na rzecz osób uzależnionych. Wśród podejmowanych działań przez pracowników Ośrodka można wymienić:

- kierowanie do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- udzielanie konsultacji indywidualnych (psychologicznych, psychiatrycznych, z terapeutą uzależnień, pedagogicznych)
- udzielanie pomocy z zakresu przygotowania do aktywizacji zawodowej , we współpracy z przedstawicielami Klubów i Centrum Integracji Społecznej

- prowadzenie grup wsparcia dla mieszkańców schronisk, grup edukacyjno-korekcyjnych, mitingów oraz grupy AA
- kierowanie na leczenie oraz na terapię
- organizowanie i udział w zespołach interdyscyplinarnych

Ośrodek Interwencyjno-Terapeutyczny (OI-T), ul. Żniwna 4

Do zadań Ośrodka należy:

- prowadzenie profilaktycznej działalności konsultacyjnej, informacyjnej i edukacyjnej
- przyjmowanie osób bezdomnych w stanie nietrzeźwości znajdujących się w sytuacji zagrożenia życia lub zdrowia
- udzielanie konsultacji i pomocy przedmedycznej w nagłych wypadkach
- motywowanie do przeprowadzenia detoksykacji i podjęcia leczenia
- budowanie systemu wsparcia dla osób bezdomnych
- aktywizacja osób bezdomnych
- zapewnienie pobytu w mieszkaniach chronionych osobom bezdomnym, które przy odpowiednim wsparciu mogą samodzielnie funkcjonować
- przygotowanie osób bezdomnych do usamodzielnienia i integracji ze środowiskiem.

Ośrodek współdziała ze wszystkimi komórkami organizacyjnymi MOPR, a zwłaszcza z Działem ds. Bezdomności, Zespołem Usług Interwencji Kryzysowej oraz Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Świętokrzyskim Centrum Profilaktyki i Edukacji, ośrodkami terapii uzależnienia od alkoholu i współuzależnienia, Policją, Strażą Miejską, instytucjami i organizacjami pozarządowymi, prowadzącymi działalność związaną z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień oraz pomocą bezdomnym.

Świętokrzyskie Centrum Psychiatrii (ŚCP), ul. Spacerowa 5, Morawica

Oddziały w Kielcach: ul. Kusocińskiego 59, ul. Jagiellońska 72

Jednostką ŚCP jest Ośrodek Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia. Ośrodek oferuje profesjonalną terapię uzależnienia i współuzależnienia. W skład ośrodka wchodzi: 2 całodobowe Oddziały Terapii Uzależnienia od Alkoholu (oddział XII męski, oddział XIII koedukacyjny), na których prowadzony jest intensywny program terapii. Oddział Leczenia Alkoholowych Zespołów Abstynencyjnych-Detoksykacyjny oraz Poradnia Leczenia Uzależnień, w której prowadzona jest terapia ambulatoryjna dla pacjentów nie wymagających hospitalizacji. Poradnia realizuje programy terapeutyczne, rehabilitacyjne jako kontynuację leczenia poszpitalnego oraz umożliwia korzystanie z terapii rodzinom osób uzależnionych.

Ośrodek Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia Wojewódzkiego Szpitala Zespolonego, ul. Grunwaldzka 45

W skład Ośrodka Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia wchodzi Oddział Dzienny Terapii Uzależnienia, który posiada 15 miejsc. Warunkiem przyjęcia do oddziału jest skierowanie od lekarza. W Oddziale Dziennym realizowany jest podstawowy, intensywny program terapii uzależnienia. Pobyt w oddziale trwa do 8 tygodni w ramach zwolnienia lekarskiego. Czas pobytu dostosowany jest indywidualnych potrzeb i możliwości pacjenta. W Oddziale Dziennym prowadzone są także oddziaływania edukacyjno-korekcyjne dla bliskich i członków rodzin pacjentów.

Stowarzyszenie *Nadzieja Rodzinie*, ul. Karcówkowska 36

Poradnia Leczenia Uzależnień, ul. Karcówkowska 36

Udziela pomocy w formie diagnozowania uzależnień, terapii indywidualnej i grupowej.

Poradnia Terapii Uzależnień od Substancji Psychoaktywnych, ul. Nowaka-Jeziorańskiego 75

Udziela pomocy w formie diagnozowania uzależnień od substancji psychoaktywnych, terapii indywidualnej i grupowej.

Hostel dla Osób Uzależnionych od Substancji Psychoaktywnych, ul. Nowaka-Jeziorańskiego 75

W hostelu realizowany jest program postrehabilitacyjny adresowany do osób po ukończonym procesie leczenia. Umożliwia on pacjentom wdrożenie się w życie społeczne w warunkach zmniejszonego ryzyka powrotu do nałogu. Hostel dysponuje 12 miejscami.

Stowarzyszenie *Monar*, ul. Malików 150B

Poradnia Profilaktyki i Terapii Uzależnień (MONAR), ul. Malików 150B

Udziela poradnictwa dla osób uzależnionych oraz ich rodzin, dla osób z różnego rodzaju zaburzeniami psychicznymi. Oferuje psychoterapię indywidualną i grupową, konsultacje psychiatryczne. Poradnia prowadzi również działania o charakterze profilaktycznym.

Hostel dla Osób Uzależnionych od Substancji Psychoaktywnych, ul. Malików 150 B

Placówka realizuje program postrehabilitacyjny, w ramach którego oferuje pomoc w zakresie aktywizacji zawodowej (poszukiwanie pracy, doksztalcanie) oraz pomoc terapeutyczno-wspierającą (terapia indywidualna, grupy wsparcia). Dysponuje 6 miejscami dla osób powyżej 18 roku życia.

Świętokrzyski Klub Abstynentów *Raj*, ul. Jagiellońska 42A

Zajmuje się m.in. prowadzeniem zajęć profilaktycznych dla dzieci i młodzieży, grup wsparcia oraz spotkań wspólnoty AA.

III.4. Pomoc na rzecz osób starszych

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, ul. Studzienna 2

Kluby Seniora

Kluby funkcjonują w różnych rejonach miasta i prowadzą zajęcia z zakresu: rękodzieła artystycznego, porad kosmetycznych, gimnastyki i rehabilitacji, muzykoterapii, nauki języków obcych oraz prowadzone są kąciki: komputerowy, brydżowy, szachowy, filmowy i kulinarny.

W 2017 roku w Kielcach funkcjonowało 10 klubów seniora:

1. Klub Seniora, ul. Naruszewicza 23,
2. Klub Seniora, ul. Tujowa 2
3. Klub Seniora, ul. św. Stanisława Kostki 4a,
4. Klub Seniora, ul. Żeromskiego 44 (filia Klubu Seniora, ul. św. Stanisława Kostki 4a),
5. Klub Seniora, ul. Jana Nowaka – Jeziorańskiego 75,
6. Klub Seniora, ul. Miodowa 7 (filia Klubu Seniora, ul. Jana Nowaka – Jeziorańskiego 75),
7. Klub Seniora, ul. Hoża 39,
8. Klub Seniora, Al. Legionów 5
9. Klub Seniora, ul. Urzędnicza 3 (filia Klubu Seniora, Al. Legionów 5),
10. Klub Seniora, ul. Mała 17/4 (filia Klubu Seniora, Al. Legionów 5).

W 2017 roku z oferty klubów korzystało codziennie około 350 seniorów.

Mieszkania chronione, ul. Kazimierza Wielkiego 35a, ul. Kazimierza Wielkiego 35b, ul. Leszczyńskiej 37

Mieszkania chronione umożliwiają seniorom samodzielne funkcjonowanie oraz integrację ze środowiskiem lokalnym. Ze względu na niskie koszty eksploatacyjne lokali należy uznać, że to rozwiązanie jest korzystniejsze niż utrzymanie mieszkańca w domu pomocy społecznej. W mieszkaniu chronionym mogą zamieszkać osoby, które ukończyły 60 rok życia i oczekują na przyznanie lokalu z zasobów Miasta.

W 2017 roku w mieszkaniach chronionych przebywało łącznie 75 osób w 63 lokalach.

Lokale aktywizujące, ul. Jagiellońska 76

W 2017 roku w Domu Pomocy Społecznej przy ul. Jagiellońskiej 76 funkcjonowało 47 lokali aktywizujących, w których mieszkało 42 osób starszych i niepełnosprawnych.

Domy Pomocy Społecznej (DPS)

Na terenie Kielc w 2017 roku funkcjonowało 6 domów pomocy społecznej:

- DPS dla osób przewlekle somatycznie chorych im. Jana Pawła II, ul. Jagiellońska 76 (przeznaczony dla 155 osób)
- DPS dla osób przewlekle psychicznie chorych im. prof. A. Kępińskiego, ul. Jagiellońska 76 (przeznaczony dla 82 osób)
- DPS dla osób przewlekle somatycznie chorych im. F. Malskiej, ul. Tarnowska 10 (przeznaczony dla 98 osób)
- DPS dla osób przewlekle somatycznie chorych im. Jana i Marysieńki Sobieskich, ul. Króla Jana III Sobieskiego 30 (przeznaczony dla 66 osób)
- DPS dla kobiet przewlekle psychicznie chorych im. Św. Brata Alberta, ul. Żeromskiego 4/6 (przeznaczony dla 104 osób)
- DPS Polskiego Związku Niewidomych, ul. Złota 7 (przeznaczony dla 45 osób)

Rodzinne domy pomocy:

RDP, ul. Kruszelnickiego 76 B – przeznaczony dla 8 osób

RDP, ul. Kruszelnickiego 76 D - przeznaczony dla 8 osób

RDP, ul. Kruszelnickiego 76 C - przeznaczony dla 4 osób

RDP, ul. Kolonia 11 - przeznaczony dla 8 osób

W 2017 roku DPS-y dysponowały łącznie 550 miejscami - 505 miejsc w domach prowadzonych przez Miasto i 45 miejsc w domu prowadzonym przez Polski Związek Niewidomych.

W placówkach znajdujących się na terenie innych gmin przebywały łącznie 284 osoby kierowane przez MOPR w Kielcach.

W 2017 roku ze świadczenia w formie pobytu w domu pomocy społecznej oraz rodzinnym domach pomocy skorzystało łącznie 1 108 osób.

Świętokrzyski Uniwersytet Trzeciego Wieku, ul. Seminaryjska 28A

Świętokrzyski Uniwersytet Trzeciego Wieku umożliwia seniorom realizację takich potrzeb jak: samokształcenie, poszerzenie wiedzy i umiejętności oraz nawiązywanie

i utrzymywanie więzi towarzyskich. W roku akademickim 2015/2016 odbyło się 25 wykładów plenarnych /50 godz. dyd./ przy średniej frekwencji 250 osób⁷.

Zgromadzenie niehabitowe *Sługi Jezusa*, ul. Sewerynow 8

Zakład Opiekuńczo – Lecznicy dla Przewlekle Chorych, ul. Wesoła 45

Niepubliczny zakład opieki zdrowotnej, w którym udzielane są całodobowe świadczenia zdrowotne, obejmujące swoim zakresem leczenie, pielęgnację i rehabilitację kobiet przewlekle i obłożnie chorych, które przebyły ostrą fazę leczenia szpitalnego i mają ukończony proces diagnozy, leczenia operacyjnego lub intensywnego leczenia zachowawczego i nie wymagają już hospitalizacji. Udziela się też świadczeń zdrowotnych osobom, które są samotne, a ze względu na stan zdrowia wymagają całodobowej opieki pielęgnacyjnej.

III.5. System wsparcia na rzecz osób niepełnosprawnych

Funkcjonujący w mieście model oparcia społecznego dla osób niepełnosprawnych oferuje integrację społeczną i aktywizację zawodową. Jego elementy tworzą zintegrowany system lokalnego wsparcia, w którym osoba niepełnosprawna prowadzona jest w sposób indywidualny, dostosowany do jej potrzeb i możliwości psychofizycznych.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, ul. Studzienna 2

Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności, ul. Zamenhofska 4

W 2017 r. Miejski Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Kielcach:

- przyjął wnioski o ustalenie stopnia niepełnosprawności - 6010
- przyjął wnioski o ustalenie niepełnosprawności - 872
- wydał orzeczenia o stopniu niepełnosprawności - 6127
- wydał orzeczenia o niepełnosprawności - 898
- wydał „Legitymacje Osoby Niepełnosprawnej” - 3372
- wydał „Legitymacje Osoby Niepełnosprawnej, która nie ukończyła 16-go r. ż” - 361
- przyjął wnioski o wydanie karty parkingowej - 1360
- wydał karty parkingowe - 1333

Jak wynika z powyższych danych w 2017 roku Zespół wydał razem 7 025 orzeczeń dla osób dorosłych, jak i osób do 16-ego roku życia. Bardzo dużą liczbę orzeczeń wydaje się dla

---

⁷Sprawozdanie z działalności merytorycznej Świętokrzyskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku za rok akademicki 2015/2016, <http://www.sutw-kielce.pl/index.php?id=271>, data dostępu: 28.03.2018.

osób ubiegających się o zatrudnienie na rynku pracy dla niepełnosprawnych oraz dla osób ubiegających się o korzystanie z pomocy społecznej. Ponadto utrzymuje się duża liczba osób ubiegających się o skorzystanie z turnusu rehabilitacyjnego oraz ubiegających się o zakup sprzętu rehabilitacyjnego.

Środowiskowe Domy Samopomocy

W Kielcach infrastruktura środowiskowych domów samopomocy składa się z trzech typów domów:

- typ A dla osób chorych psychicznie,
- typ B dla osób z niepełnosprawnością intelektualną,
- typ C dla osób wykazujących inne zaburzenia czynności psychicznych.

Oferowane usługi nastawione są na podtrzymanie umiejętności życiowych uczestników, poprawę funkcjonowania, integrację ze środowiskiem lokalnym, zgodnie z indywidualnymi planami postępowania terapeutyczno-rehabilitacyjnego.

W 2017 roku w Kielcach funkcjonowało 5 ŚDS:

1. Środowiskowy Dom Samopomocy Typu A, ul. Miodowa 7. Przeznaczony jest dla 35 osób po kryzysach psychicznych, znajdujących się w okresie remisji i będących pod opieką lekarza psychiatry. W roku 2017 roku z usług Domu skorzystało 43 osoby.
2. Środowiskowy Dom Samopomocy Typu B, ul. Okrzei 8. Dysponuje 25 miejscami. W roku 2017 wsparciem i opieką objętych zostało 27 osób.
3. Środowiskowy Dom Samopomocy Typu B, ul. Kołłątaja 4. Przeznaczony dla 25 osób niepełnosprawnych w stopniu umiarkowanym lub znacznym. W 2017 roku opieką objęto 32 osoby.
4. Środowiskowy Dom Samopomocy typu B, ul. Orzeszkowej 53. Dysponuje 25 miejscami. W 2017 roku ze wsparcia skorzystało 31 osób.
5. Środowiskowy Dom Samopomocy typu C, ul. Krzemionkowa 1. Ośrodek ma charakter otwarty i przeznaczony jest dla 27 osób z chorobą Alzheimera, różnymi postaciami otępienia, demencji starczej. W 2017 roku wsparciem objęto 32 osoby.

Ośrodek Wsparcia dla Osób z chorobą Alzheimera, al. Legionów 5

Dysponuje 20 miejscami dla osób starszych, z zaburzeniami pamięci, zespołami otępiennymi, chorobą Alzheimera. Podstawowym celem działalności Ośrodka jest zapewnienie dziennej opieki osobom cierpiącym na chorobę Alzheimera, wpieranie ich rodzin i opiekunów. W 2017 roku skierowano do Ośrodka 30 osób.

Zespół ds. Oparcia Społecznego, ul. Bukowa 18

W skład zespołu wchodzi następujący pracownicy: lekarz psychiatra, psycholog kliniczny, pielęgniarka psychiatryczna oraz pracownicy socjalni. Zespół odpowiada za realizację specjalistycznych usług na rzecz osób i ich rodzin wymagających wsparcia psychologicznego i psychiatrycznego. Pracownicy zespołu podejmują działania mające na celu usprawnienie w funkcjonowaniu społecznym klientów, udzielają wsparcia psychologicznego i terapeutyczno - edukacyjnego (terapia indywidualna, terapia rodzinna, edukacja w zakresie farmakoterapii, psychoedukacja członków rodziny, treningi umiejętności życiowych i społecznych – np. budżetowe, kulinarne, samoobsługowe itp.). W placówce świadczona jest pomoc w rozwijaniu kompetencji społecznych i zainteresowań. Zespół podejmuje również działania interwencyjne w związku z pogorszeniem stanu zdrowia psychicznego podopiecznych MOPR oraz motywuje podopiecznych do udziału w zajęciach organizowanych przez ŚDS oraz *Dom pod Fontanną*. Zespół prowadzi również diagnostykę psychologiczną oraz zajmuje się wydawaniem opinii psychologicznych oraz psychiatrycznych.. W 2017 roku pomocą Zespół ds. Oparcia Społecznego objęto 230 rodzin. Usługi świadczone były w miejscu zamieszkania klientów.

Mieszkania chronione dla osób z zaburzeniami psychicznymi, ul. Paderewskiego 37/39B, ul. Żeromskiego 4/6 i ul. Zimna 11A

Celem funkcjonowania ww. lokali jest zapewnienie chronionych warunków mieszkaniowych osobom pozbawionym wsparcia ze strony rodziny oraz przygotowanie ich do samodzielnego życia poprzez prowadzenie treningów umiejętności życiowych. W ramach pobytu w mieszkaniach chronionych można skorzystać ze wsparcia: psychologa, pielęgniarki psychiatrycznej, psychiatry. W 2017 roku w mieszkaniach chronionych przebywało 15 osób.

Lokale aktywizujące, ul. Nowowiejska 14

Funkcjonuje 5 lokali aktywizujących dla 8 osób z niepełnosprawnością intelektualną, fizyczną lub sprzężoną. W 2017 roku przebywało w nich 5 osób.

Warsztat Terapii Zajęciowej (WTZ), ul. Warszawska 96 i ul. Słoneczna 3

WTZ jest placówką, która umożliwia osobom niepełnosprawnym pozyskanie lub przywrócenie umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia. Cyklicznie prowadzi się tam ocenę postępów terapii zawodowej osób niepełnosprawnych i wspomaga

ich w usamodzielnieniu poprzez wyszukiwanie ofert pracy. W 2017 roku z oferty WTZ-ów skorzystało 61 osób.

Polskie Stowarzyszenie Na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną koło w Kielcach, ul. Chęcińska 23

Ośrodek Wczesnej Interwencji, oś. Na Stoku 42a

Jest to wyspecjalizowany niepubliczny zakład opieki zdrowotnej świadczący pomoc dzieciom wymagającym wsparcia terapeutycznego i rehabilitacyjnego. Ośrodek oferuje kompleksowe świadczenia zdrowotne dla dzieci w wieku 0–7 lat, u których stwierdzono: nieprawidłowości rozwojowe lub zagrożenie wystąpieniem takich nieprawidłowości, zaburzenia rozwoju psychoruchowego i upośledzenie umysłowe. Ponadto Ośrodek świadczy wsparcie i prowadzi działania edukacyjne na rzecz członków rodziny.

Ośrodek Rehabilitacyjno Edukacyjno-Wychowawczy, ul. Chęcińska 23

Jest to niepubliczna placówka oświatowa, która umożliwi realizację obowiązku szkolnego dla 40 osób i obowiązku nauki dla 44 osób. Dodatkowo świadczy wsparcie w zakresie rehabilitacji, terapii, rewalidacji, opieki pielęgniarstwa, wyżywienia i transportu wychowanków. Pomocą w ośrodku objęte dzieci i młodzieży w wieku 3–25 lat, z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym, znacznym i głębokim oraz dysfunkcją narządu ruchu lub z niepełnosprawnością sprzężoną.

Ośrodek Rehabilitacji Diennej Dzieci i Młodzieży, ul. Chęcińska 23

Oferta Ośrodka jest skierowana do dzieci w wieku powyżej 7 roku życia. Celem działalności Ośrodka jest zmniejszenie wykluczenia społecznego dzieci niepełnosprawnych poprzez wspieranie ich rozwoju społecznego, emocjonalnego i poznawczego. W Ośrodku prowadzone są następujące formy terapii: rehabilitacja ruchowa, terapia logopedyczna, terapia psychologiczna, terapia pedagogiczna i hipoterapia.

Klub Terapeutyczno-Integracyjny, ul. Chęcińska 23

Klub działa trzy razy w tygodniu i prowadzi grupową terapię plastyczno-techniczną, muzyczno-ruchową, rekreacji ruchowej, aktywizacji zawodowej, zabawy animacyjne oraz indywidualną terapię logopedyczną, psychologiczną, rehabilitację i rewalidację.

Mieszkanie treningowe, ul. Sandomierska 126

Mieszkanie zapewnia całodobowe miejsce okresowego pobytu dla osób niepełnosprawnych intelektualnie powyżej 18 roku życia. Celem mieszkania jest prowadzenie przy wsparciu asystentów treningów osób z niepełnosprawnością intelektualną z zakresu potrzeb życia codziennego (kulinarne, gospodarcze, poprawiające umiejętność samoobsługi, ekonomiczne, sprawności fizycznej, poprawiające umiejętność samodzielnego organizowania czasu wolnego).

Krajowe Towarzystwo Autyzmu Oddział Kielce, ul. Mieszka I 79

Ośrodek Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Terapeutyczno-Wychowawczy, ul. Krakowska 360

Działalność Ośrodka ukierunkowana jest na pomoc dzieciom i młodzieży mającej specjalne potrzeby edukacyjne, z autyzmem dziecięcym oraz innymi całościowymi i sprzężonymi zaburzeniami rozwoju. Uczniowie w Ośrodku realizują roczne przygotowanie przedszkolne i obowiązek szkolny. Ośrodek zapewnia pracę edukacyjno–terapeutyczną, dostosowaną do możliwości dzieci w oparciu o relację 1 nauczyciel – 1 uczeń. Podczas treningu umiejętności społecznych: 1 nauczyciel – 2 uczniów. Ponadto placówka oferuje kompleksową pomoc psychologiczno–pedagogiczną dla rodzin.

Niepubliczne Przedszkole Specjalne dla Dzieci z Autyzmem Słowicza Ferajna, ul. Krakowska 360,

Podopieczni Przedszkola objęci są indywidualnym programem edukacyjno–terapeutycznym. Terapia i edukacja dzieci z autyzmem oparte są na zasadach Stosowanej Analizy Zachowania. Placówka realizuje zajęcia logopedyczne, terapię integracji sensorycznej i inne formy wspomaganie rozwoju.

Środowiskowy Dom Samopomocy dla osób z Autyzmem, ul. Mieszka I 79

Środowiskowy Dom Samopomocy realizuje terapię indywidualną i grupową rozwijającą różne sfery funkcjonowania podopiecznych poprzez stosowanie wielorakich form oddziaływań takich jak: plastyka, muzykoterapia, rehabilitacja, zajęcia kulinarne i komputerowe. Dom przeznaczony jest dla młodzieży powyżej 16 roku życia.

NZOZ Poradnia dla osób z Autyzmem, ul. Mieszka I 79

NZOZ prowadzi kompleksową diagnostykę w kierunku autyzmu, zaburzeń pokrewnych oraz terapię. Poradnia realizuje wsparcie dla dzieci począwszy od 2,5 roku życia oraz dla

dorosłych po 18 roku życia. Poradnia zapewnia różne formy zajęć prowadzone przez wykwalifikowaną kadrę do pracy z tego rodzaju zaburzeniami.

**Świętokrzyski Zespół Regionalny Koalicji na rzecz Zdrowia Psychicznego,
ul. Miodowa 7**

Kielecki Dom pod Fontanną (KDpF), ul. Nowaka – Jeziorańskiego 75

Ośrodek wsparcia dziennego dla 90 osób z chorobami psychicznymi, których aktywizacja odbywa się w ramach trzech programów: rehabilitacji i integracji społecznej, edukacji oraz aktywizacji zawodowej. KDpF umożliwia podjęcie płatnej pracy poprzez zatrudnienie przejściowe, wspierane i niezależne. W 2017 roku w KDpF przebywało 100 osób.

III.6. Zintegrowany system pomocy rodzinom żyjącym w trudnych warunkach materialnych i rodzinom dysfunkcyjnym

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, ul. Studzienna 2

Zespół Profilaktyki Rodzinnej (ZPR), ul. Wiśniowa 3

W ramach swojej działalności ZPR realizuje 3 główne cele: wspierający – poprzez pomoc rodzinom w pokonywaniu trudności życiowych, w tym również problemów wychowawczych z dziećmi; profilaktyczny – polegający na zapobieganiu i przeciwdziałaniu marginalizacji dzieci i młodzieży oraz wspieraniu funkcji wychowawczej rodziny dziecka; interwencyjny – obejmujący działania zmierzające do zapewnienia bezpieczeństwa dziecku poprzez zorganizowanie czasowej pieczy zastępczej. ZPR został powołany do koordynowania pracy socjalnej na rzecz rodzin z dziećmi niewydolnymi wychowawczo. W 2017 roku w zainteresowaniu ZPR pozostawało 248 rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, w tym 33 rodziny zostały objęte dodatkowo wsparciem asystentów rodziny.

Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie (SOW), ul. 1 Maja 196

SOW udziela pomocy indywidualnej i grupowej w sytuacjach: przemocy w rodzinie (osobom doznającym i stosującym przemoc oraz świadkom), kryzysów osobistych, rodzinnych, małżeńskich oraz kłopotów wychowawczych z dziećmi. W 2017 roku z pomocy ośrodka skorzystało 1 124 osób doznających i zagrożonych przemocą w rodzinie.

W skład struktury SOW wchodzi:

- Ośrodek Korekcyjno – Edukacyjny dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie (OKE), ul. Wiśniowa 3

W 2017 roku z pomocy OKE skorzystało 111 osób. Udzielono im 405 specjalistycznych konsultacji, głównie z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, problemów opiekuńczo-wychowawczych, leczenia uzależnień. W ciągu całego roku realizowano ponadto program oddziaływań korekcyjno–edukacyjny. Do udziału w nim zgłosiło się 60 osób, w tym 45 czynnie nadużywających alkoholu. W 2017 roku cały cykl zajęć korekcyjno-edukacyjnych ukończyło 11 osób.

- Punkt Interwencyjno–Konsultacyjny dla Osób Doznających Przemocy w Rodzinie (PIK), ul. Kołłątaja 4.
- Dział Pracy Socjalnej i Poradnictwa Rodzinnego, ul. 1 Maja 196
- Hostel – placówka całodobowa przeznaczona dla 10 osób, w której można przebywać do trzech miesięcy (z możliwością przedłużenia pobytu). W tym czasie dorośli i dzieci uzyskują wsparcie psychologa, pedagoga lub terapeuty. W 2017 roku w hostelu przebywało 17 rodzin, tj. 32 osoby (17 dorosłych i 15 dzieci).

Mieszkania chronione–interwencyjne, ul. Jagiellońska 76A i ul. Grunwaldzka 43A

Celem mieszkań chronionych – interwencyjnych jest zapewnienie schronienia osobom i rodzinom, które z powodu nagłego zdarzenia losowego znalazły się w sytuacji uniemożliwiającej im pobyt w dotychczasowym miejscu zamieszkania. Pobyt w mieszkaniu ma charakter przejściowy i krótkotrwały tzn. do czasu uzyskania mieszkania zastępczego, odbudowy dotychczasowego lub umieszczenia w innej placówce pomocy społecznej. W roku 2017 w 2 mieszkaniach chronionych-interwencyjnych przebywało łącznie 13 osób, które znalazły się w sytuacji kryzysowej.

Zespół Usług Interwencji Kryzysowej (ZUIK)

Zespół skupia placówki miejskie i pozarządowe. Podstawowe zadania ZUIK to:

- zapewnienie schronienia osobie/rodzinie znajdującej się w sytuacji kryzysowej;
- udzielenie podstawowych form pomocy;
- pomoc w formie poradnictwa prawnego, psychologicznego, psychiatrycznego i różnych form terapii.

Miejskie Telefony Zaufania

W 2017 roku działały cztery telefony zaufania.

1. 41 366 10 52, czynny całodobowo, w soboty, niedziele, święta.
2. 195 13, anonimowy, bezpłatny, czynny przez całą dobę, działa w ramach Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.
3. 195 25, czynny całodobowo i przeznaczony dla osób w kryzysie emocjonalnym.
4. 41 368 18 74, telefon zaufania w sprawach rodzinnych (czynny od 8.00 – 18.00, od poniedziałku do piątku).

Placówki wsparcia dziennego

Placówki wsparcia dziennego są jednym z ważniejszych elementów kompleksowej pomocy dziecku i rodzinie, przeżywającej problemy opiekuńczo-wychowawcze. Głównym celem realizowanym w placówkach jest wspomaganie wychowawczej roli rodziny w integralnym rozwoju dziecka, przeciwdziałanie demoralizacji dzieci i młodzieży pochodzących ze środowisk zagrożonych patologią społeczną. Stale rozwijająca się infrastruktura placówek oraz ich poszerzająca się oferta świadczonej pomocy, umożliwia dostęp do ich usług większej liczbie dzieci i młodzieży potrzebujących wsparcia.

W 2017 roku na terenie miasta Kielce funkcjonowało 29 placówek wsparcia dziennego, oferując łącznie 1 200 miejsc dla dzieci i młodzieży.

Placówki wsparcia dziennego publiczne:

1. Sieć Świetlic Środowiskowych i Ośrodków Wsparcia dla Rodzin „4 Kąty” działająca w ramach struktury MOPR w Kielcach łącznie 180 miejsc:
  - Filia nr 1 – ul. Paderewskiego 20 - 40 miejsc
  - Filia nr 2 – ul. 1 – go Maja 195 - 45 miejsc
  - Filia nr 3 – ul. Konopnickiej 5 - 40 miejsc
  - Filia nr 4 – ul. Ściegiennego 270 D - 25 miejsc
  - Filia nr 5 – ul. Konopnickiej 5 - 30 miejsc
2. Ognisko Wychowawcze przy Zespole Placówek *Kamyk*, ul. Marszałkowska 12 na 40 miejsc,
3. Placówka wsparcia dziennego przy Zespole Placówek *Dobra Chata*, ul. Sandomierska 126 na 45 miejsc,
4. Specjalistyczna Placówka Wsparcia Dziennego przy Placówce Opieki Doraźnej *Azyl*, ul. Kołłątaja 4 na 30 miejsc.

Placówki wsparcia dziennego niepubliczne:

1. Ognisko Wychowawcze, prowadzone przez Zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia św. Wincentego a' Paulo, Dom Zakonny w Kielcach, ul. Kościuszki 36 na 45 miejsc,

2. Dzienny Ośrodek Socjoterapii, prowadzony przez Stowarzyszenie Pomocni w Drodze „Rafael” w Kielcach, łącznie na 125 miejsc,
  - Oddział I - ul. Cedro Mazur 19 na 15 miejsc,
  - Oddział II - ul. Skibińskiego 8 na 40 miejsc,
  - Oddział III - ul. Wikaryjska 2 na 70 miejsc,
3. Kluby prowadzone przez Stowarzyszenie *Nadzieja Rodzinie* łącznie 295 miejsc:

Młoda Strefa dla dzieci:

  - ul. Oboźna 5 na 45 miejsc,
  - os. Na Stoku 98 na 55 miejsc,

Wolna Strefa dla młodzieży:

  - ul. Naruszewicza 16 na 60 miejsc,
  - ul. Karczówkowska 36 na 40 miejsc,
  - ul. Nowaka-Jeziorańskiego 75 na 60 miejsc,
  - ul. Żeromskiego 44 na 35 miejsc.
4. Świetlica Środowiskowa *Beczka* prowadzona przez Stowarzyszenie Chrześcijańskie *Miejsce dla Ciebie*, ul. Czachowskiego 40 na 25 miejsc.
5. Świetlica Żeglarska, prowadzona przez Uczniowski Klub Sportowy *Zalew Kielce*, ul. Zagnańska 82 na 30 miejsc.
6. Oratorium Świętokrzyskie Świętego Jana Bosko, łącznie na 65 miejsc:
  - ul. 1-go Maja 57 na 40 miejsc,
  - ul. Górnicza 64 na 25 miejsc.
7. Świetlice Środowiskowe Caritas Diecezji Kieleckiej, łącznie na 75 miejsc:
  - Świetlica *Pod Aniołem* przy ul. Mieszka I 48 na 40 miejsc,
  - Świetlica *U Józefa* przy ul Turystycznej 3 na 35 miejsc.
8. Świetlica Środowiskowa *Brachu*, prowadzona przez Fundację *Możesz więcej* przy ul. Szymanowskiego 3/58 na 40 miejsc,
9. *Siemacha Spot*, prowadzona przez Stowarzyszenie *Siemacha* przy ul. Radiowej 12 na 125 miejsc.
10. Świetlica socjoterapeutyczna Alternatywa prowadzona przez Fundację *Fabryka Inicjatyw Społeczno-Ekonomicznych*, przy ul. Nowy Świat 18 w Kielcach na 25 miejsc.
11. Świetlica Środowiskowa prowadzona przez Stowarzyszenie Nauczycieli i Wychowawców w Kielcach, przy Chęcińskiej 3 na 45 miejsc.

12. Placówka wsparcia dziennego, działająca przy Świętokrzyskim Klubie Abstynentów *Raj* w Kielcach, ul. Jagiellońska 42a na 10 miejsc.

Ośrodek Rodzinnej Pieczy Zastępczej (ORPZ), ul. Wesola 47/49

Pieczą zastępczą, sprawowaną jest w formie rodzinnej i instytucjonalnej w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców naturalnych.

Tabela 9. Formy rodzinnej pieczy zastępczej

Wyszczególnienie	Liczba rodzin	Liczba umieszczonych dzieci
Rodziny zastępcze ogółem	168	246
spokrewnione	117	143
niezawodowe	39	41
Zawodowe, w tym:	7	28
- pogotowia rodzinne	3	19
- specjalistyczne	2	6
Rodzinne domy dziecka	5	34

Źródło: Sprawozdanie z działalności MOPR za 2017 rok

Formami pieczy instytucjonalnej są placówki opiekuńczo – wychowawcze typu: socjalizacyjnego, interwencyjnego, specjalistyczno – terapeutycznego oraz rodzinnego.

W 2017 roku na terenie miasta Kielce funkcjonowały następujące placówki opiekuńczo-wychowawcze świadczące opiekę całodobową:

1. Zespół Placówek im. A. Kamińskiego *Kamyk* ul. Toporowskiego 12 (14 miejsc typu socjalizacyjnego, 11 miejsc typu specjalistyczno-terapeutycznego),
2. Zespół Placówek *Dobra Chata* ul. Sandomierska 126 (28 miejsc typu socjalizacyjnego),
3. Placówka Opieki Doraźnej *Azyl*, ul. Kołłątaja 4 (14 miejsc typu interwencyjnego),
4. Dom Rodzinny nr 1 ul. Pomorska 119 A (8 miejsc),
5. Dom Rodzinny nr 2 ul. Górników Staszicowskich 93 (8 miejsc),
6. Niepubliczna Placówka Rodzinna Nr 1 ul. Zgórska 61A (9 miejsc),
7. Niepubliczna Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza typu Rodzinnego Nr 2, Mokry Bór 14A gm. Mniów (7 miejsc).

W 2017 roku w placówkach opieki całodobowej umieszczono 19 małoletnich natomiast w kieleckich placówkach opieki całodobowej przebywało 74 dzieci, z tego 48 dzieci pochodzących z miasta Kielce oraz 26 dzieci pochodzących z innych powiatów.

Mieszkania chronione dla usamodzielnianych wychowanków instytucjonalnej i rodzinnej pieczy zastępczej

Pobyt w mieszkaniu ma na celu przygotowanie wychowanków do prowadzenia samodzielnego życia oraz ich integrację ze środowiskiem. W Kielcach funkcjonują trzy mieszkania chronione usytuowane w: Zespole Placówek *Dobra Chata* oraz Zespole Placówek im. Aleksandra Kamińskiego *Kamyk*. Dysponują 9 miejscami. W 2017 roku przebywało w nich 8 osób.

IV. Programy i projekty realizowane przez MOPR

Program dla rodzin wielodzietnych

Do korzystania z Karty Dużej Rodziny uprawnione są rodziny wychowujące co najmniej trójkę dzieci, niezależnie od dochodu. Rodzice mogą korzystać z Karty dożywotnio, natomiast dzieci do 18 roku życia lub do ukończenia nauki szkolnej, maksymalnie do osiągnięcia 25 lat. W ramach rządowego programu dla rodzin wielodzietnych posiadacze Kart mogli korzystać z katalogu zniżek w ofercie kulturalnej, rekreacyjnej i transportowej na terenie całego kraju zgodnie z wykazem dostępnym na stronie internetowej www.rodzina.gov.pl. Dodatkowo obowiązuje Samorządowy Program dla rodzin wielodzietnych Miasta Kielce. Ogólnie w programie bierze udział 1 655 rodzin wielodzietnych, które otrzymały łącznie 8 180 Kart Dużej Rodziny. Członkowie kieleckich rodzin wielodzietnych w 2017 roku skorzystali z następujących ulg i uprawnień lokalnych:

- bezpłatny udział w imprezach biletowanych oraz bezpłatny udział w zajęciach prowadzonych przez miejskie instytucje kultury i miejskie jednostki organizacyjne,
- bezpłatny wstęp na pływalnie i basen letni Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji,
- bezpłatne przejazdy na podstawie biletu okresowego 90-dniowego dla trzeciego i kolejnego dziecka z rodziny wielodzietnej, zamieszkałych na terenie Miasta Kielce.

Program i zasady udzielania pomocy osobom zagrożonym eksmisją w Kielcach

W 2017 roku zakończyła się realizacja Programu i zasad udzielania pomocy osobom zagrożonym eksmisją w Kielcach, w którym uczestniczyły 452 osoby. Dzięki realizacji Programu 291 osób, które spłaciły 15% zaległości czynszowej, uzyskało umorzenie pozostałej części zadłużenia. Uczestnicy ci regularnie wnosili opłaty czynszowe oraz inne zobowiązania wynikające np.: z rozliczeń centralnego ogrzewania i zużycia wody, co na bieżąco monitorowali pracownicy socjalni. Systematyczna współpraca pracowników socjalnych z uczestnikami Programu, wpłynęła na nabycie nawyku dokonywania obowiązujących należności i kontrolowania pojawiających się niedopłat. Prowadzona praca socjalna zwiększyła poczucie bezpieczeństwa i motywację do samodzielnego pokonywania trudności życiowych.

Należy podkreślić, że kwota uzyskana przez Gminę z tytułu opłat czynszu regulowanych przez uczestników Programu w okresie od 2 maja 2014 roku do 1 września 2017 roku wynosiła około 3 020 000,00 zł. Natomiast tytułem spłaty 15% zaległości czynszowych do budżetu Gminy wpłynęło 1 089 919,69 zł.

Procedura postępowania pracownika socjalnego świadczącego pomoc w formie pracy socjalnej na rzecz osób pozostających bez pracy

W 2017 roku realizowana była pilotażowa procedura, która miała na celu wypracowanie skutecznych działań pozwalających zaktywizować osoby pozostające bez pracy – osoby bezrobotne, poszukujące pracy oraz nieaktywne zawodowo, korzystające z pomocy społecznej, które z różnych przyczyn mają trudności w powrocie na rynek pracy. Zadaniem pracowników socjalnych było wzmocnienie oraz pomoc osobom i rodzinom w tworzeniu warunków do odzyskania zdolności do podjęcia i utrzymania zatrudnienia. Dzięki udziałowi w procedurze 13 osób ukończyło kurs zawodowy połączony ze stażem, 4 osoby realizują program zawodowy w Centrum Integracji Społecznej, a 7 osób podjęło różne formy zatrudnienia.

Program współpracy z Aresztem Śledczym

W 2017 roku zawarto porozumienie dotyczące współpracy pracowników socjalnych i specjalistów MOPR ze osadzonymi oraz ich rodzinami. W ramach tych działań na terenie Aresztu odbywały się dyżury pracowników socjalnych – średnio raz w miesiącu, a także jednorazowe konsultacje przeprowadzone przez streetwokerów. Najczęściej poruszane tematy to: pomoc mieszkaniowa, pieniężna lub rzeczowa jaka może przysługiwać po opuszczeniu zakładu karnego.

Program wolontaryjny

Wolontariusze świadczyli pomoc w formie wolontariatu stałego w następujących obszarach działań:

- pomoc na rzecz dzieci i młodzieży w zakresie: poprawy wyników szkolnych, organizacji czasu wolnego i rozwijania zainteresowań oraz wzmocnienia poczucia własnej wartości
- pomoc na rzecz osób starszych, samotnych, chorych i niepełnosprawnych w zakresie: zaspokojenia potrzeby kontaktów społecznych poprzez dotrzymywanie towarzystwa, rozmowy wspierające, odwiedziny, spacer, pomoc w drobnych czynnościach domowych.

Liczba osób objętych pomocą wolontaryjną w 2017 roku:

- pomoc dzieciom i młodzieży – 59
- pomoc osobom starszym, samotnym – 32
- pomoc osobom niepełnosprawnym – 22.

Wolontariat obejmuje również organizację imprez integracyjnych, rekreacyjno-sportowych, festynów, zbiórki żywności i nakrętek, dystrybucję paczek żywnościowych dla osób potrzebujących. W działaniach tych zaangażowanych było 300 wolontariuszy.

Akademia Samodzielności

Czas realizacji: 01.06.2016 - 30.06.2018

Cel projektu: Wsparcie procesu usamodzielniania się i integracji ze środowiskiem lokalnym 55 osób w wieku 12-25 lat przebywających w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz osób niepełnosprawnych przebywając w lokalach aktywizujących, poprzez rozwój umiejętności i kompetencji społecznych oraz poruszania się po rynku pracy. Projekt zapewnia również podniesienie kwalifikacji i kompetencji 57 pracowników pieczy i rodzin zastępczych. Zostało uruchomione mieszkanie treningowe, w którym podobnie jak w lokalach aktywizujących prowadzone są treningi samodzielności. Projekt realizowany w partnerstwie ze Stowarzyszeniem PROREW.

Jestem kobietą więc idę Mammografia

Czas realizacji: 1.01.2017 - 31.12.2018

Cel projektu: Promowanie programu zdrowotnego w zakresie profilaktyki wczesnego wykrywania raka piersi oraz podnoszenie samoświadomości społeczeństwa o konieczności wykonywania badań mammograficznych. Projekt skierowany jest do 9 457 osób, w tym 8 457 K w szczególności powyżej 50 roku życia i 1 000 M pracujących, biernych zawodowo z powodu stanu zdrowia, uczących się, mieszkających na terenie obszaru Kieleckiego Obszaru Funkcjonalnego. Projekt realizowany w partnerstwie ze stowarzyszeniem PROREW, Świętokrzyskim Klubem Amazonek, Niepublicznym Zakładem Opieki Zdrowotnej PATRON, Fundacją INVICTUS, spółką z o.o Mammografia.

Świetlica Socjoterapeutyczna ALTERNATYWA

Czas realizacji: 01.06.2016 - 30.06.2017

Cel projektu: Zwiększenie dostępności do specjalistycznych usług wsparcia rodziny przez utworzenie Świetlicy socjoterapeutycznej ALTERNATYWA dla 24 osób - dzieci i młodzieży zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym. Głównym zadaniem świetlicy jest zapewnienie kompleksowej pomocy dzieciom i młodzieży pochodzącej najczęściej z dysfunkcyjnych rodzin, wspieranie prawidłowego rozwoju emocjonalnego dziecka, kształtowanie pozytywnych postaw i wartości oraz umiejętności funkcjonowania

w społeczeństwie. Projekt realizowany w partnerstwie z Fundacją Studio TM i z Fundacją Fabryka Inicjatyw Społeczno – Ekonomicznych.

Modernizacja mieszkania przy ul. Sienkiewicza 23/24 w Kielcach na potrzeby mieszkania treningowego dla wychowanków pieczy zastępczej oraz modernizacja mieszkania przy ul. Sienkiewicza 23/1 w Kielcach z przeznaczeniem dla kobiet z małymi dziećmi opuszczających placówki wsparcia

Czas realizacji: 01.07.2016 - 31.12.2017

Cel projektu: Wsparcie skuteczności procesu usamodzielniania się wychowanków pieczy zastępczej oraz matek samotnie wychowujących małe dzieci opuszczających placówki wsparcia. Zostaną zmodernizowane i wyposażone dwa mieszkania w centrum Kielc na potrzeby świadczenia usług aktywizacji społeczno-zawodowej.

Przebudowa, rozbudowa, nadbudowa budynku przy ul. Olkuskiej 18 w Kielcach z przeznaczeniem dla ofiar przemocy domowej PCK

Czas realizacji: 01.07.2016 - 28.02.2018

Cel projektu: Zwiększenie ilości miejsc noclegowych oraz poprawa komfortu życia mieszkanek Schroniska dla Kobiet Ofiar Przemocy prowadzonego przez PCK. Modernizacja pomieszczeń oraz adaptacja poddasza zwiększy powierzchnię użytkową obiektu i otaczającego terenu, zlikwidowane zostaną bariery architektoniczne.

Przebudowa i rozbudowa Dziennego Ośrodka Socjoterapii w Kielcach przy ul. Wikaryjskiej 2

Czas realizacji: 21.07.2016 - 28.02.2018

Cel projektu: Modernizacja oraz rozbudowa i doposażenie obiektu Dziennego Ośrodka Socjoterapii przy ul. Wikaryjskiej 2 w Kielcach prowadzonego przez Stowarzyszenie Pomocni w Drodze Rafael. Efektem jest zwiększenie liczby miejsc świadczenia usług i różnorodności oferowanych zajęć.

Rozbudowa, przebudowa i doposażenie istniejącego budynku Świętokrzyskiego Klubu Abstynentów „Raj” w Kielcach w celu świadczenia kompleksowego wsparcia terapeutycznego osobom dotkniętym problemem alkoholizmu

Czas realizacji: 15.07.2016 - 31.12.2018

Cel projektu: Modernizacja oraz rozbudowa i doposażenie budynku Świętokrzyskiego Klubu Abstynentów „Raj” w Kielcach. Projekt obejmuje zwiększenie oferty klubu oraz

umożliwienie kompleksowego wsparcia dla osób dotkniętych problemem alkoholowym oraz ich rodzin.

V. Rekomendacje

Na podstawie dokonanych analiz oraz oceny zasobów pomocy społecznej Kielc rekomenduje się i planuje zintensyfikowanie działań w celu:

Doskonalenia zintegrowanego systemu wspierania rodziny poprzez:

1. Wzmocnienie funkcji rodziny jako naturalnego środowiska opiekuńczo-wychowawczego dla dzieci.
2. Tworzenie warunków prawidłowego funkcjonowania rodzin z dziećmi i sprawowania opieki nad nimi.
3. Poprawę jakości życia rodzin i dzieci dzięki rozwojowi aktywności własnej oraz zapobieganie marginalizacji.
4. Podnoszenie kompetencji i umiejętności wychowawczych oraz opiekuńczych rodziców, które umożliwią wychowywanie się dzieci w rodzinie naturalnej.
5. Wspieranie rodziny działaniami interdyscyplinarnymi.
6. Pracę z rodziną w celu zapobiegania sytuacjom kryzysowym, w szczególności oddzielania dziecka od rodziny biologicznej.
7. Wspieranie dzieci i rodzin zagrożonych dysfunkcjami lub wieloprotblemowych poprzez wyrównywanie szans i zapobieganie niedostosowaniu społecznemu.
8. Wspieranie kobiet w ciąży, zwłaszcza ze stwierdzonym w życiu płodowym prawdopodobieństwem dysfunkcji rozwojowych oraz rodzin już wychowujących dzieci z takimi obciążeniami rozwojowymi.
9. Podejmowanie działań zmierzających do rozwoju spójnego i efektywnego modelu rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej.
10. Podejmowanie inicjatyw mających na celu osiągnięcie standardu miejsc w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

Rozwijanie zintegrowanego systemu wsparcia na rzecz osób starszych poprzez:

1. Dążenie do pełniejszego zabezpieczenia potrzeb usługowych dzięki objęciu opieką domową większej liczby osób starszych i w pełniejszym zakresie.
2. Rozwój sieci klubów seniora.
3. Tworzenie mieszkań chronionych, wspólnotowych oraz lokali aktywizujących dla seniorów.
4. Promocję/wspieranie powstawania rodzinnych domów pomocy społecznej.
5. Przekształcanie domów pomocy społecznej.

Wspieranie rodzin zagrożonych ubóstwem, wykluczeniem i marginalizacją społeczną poprzez:

1. Dostarczanie usług i świadczeń pomocy społecznej rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej.
2. Zapewnienie dzieciom i młodzieży z rodzin ubogich posiłków w szkole; realizacja pomocy stypendialnej.
3. Udzielanie informacji, wskazówek i pomocy w zakresie rozwiązywania spraw życiowych osobom i rodzinom zmierzające do ich życiowego usamodzielnienia.
4. Pomoc w uzyskaniu dla osób będących w trudnej sytuacji życiowej poradnictwa dotyczącego możliwości rozwiązywania problemów i udzielania pomocy przez właściwe instytucje.
5. Organizowanie społeczności lokalnej i inspirowanie działań samopomocowych w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin, grup i środowisk społecznych.
6. Podejmowanie inicjatyw zmierzających do rozwoju ekonomii społecznej.
7. Budowanie systemu oparcia społecznego dla osób i rodzin żyjących w ubóstwie.
8. Współpracę z instytucjami, organizacjami pozarządowymi, wolontariatem, Bankiem Żywności, związkami wyznaniowymi, Kościołem itp. w zakresie wspierania rodzin żyjących w trudnych warunkach materialnych,
9. Tworzenie i realizację programów osłonowych.

Wspieranie osób niepełnosprawnych i członków ich rodzin zagrożonych, wykluczeniem i marginalizacją społeczną poprzez:

1. Udzielanie pomocy usługowej i świadczeń pomocy społecznej osobom niepełnosprawnym i ich rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej.
2. Zwiększanie udziału osób niepełnosprawnych w życiu zawodowym i społecznym.
3. Podejmowanie inicjatyw zmierzających do rozwoju kompleksowego wsparcia dla osób niepełnosprawnych, w szczególności dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Załącznik nr 1 Wydatki i dochody poniesione na poszczególne zadania wg rozdziałów

WYDATKI

Dział	Rozdział	Nazwa	Plan		Wykonanie na 2017-12-31	% (6 : 5)
			na początek roku	po zmianach		
1	2	3	4	5	6	7
		OGÓLEM	293 663 753	337 218 496	330 794 225,05	98,1
		A. ZADANIA GMINY	241 691 656	278 541 857	273 545 745,66	98,2
		ZADANIA WŁASNE	100 921 407	117 397 398	115 447 624,74	98,3
710		DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWA	7 272 685	6 750 685	6 696 548,06	99,2
	71095	POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ	7 272 685	6 750 685	6 696 548,06	99,2
851		OCHRONA ZDROWIA	300 000	775 000	774 997,87	100,0
	85117	ZAKŁADY OPIEKUŃCZO-LECZNICZE I PIELĘGNACYJNO-OPIEKUŃCZE	0	283 000	282 998,87	100,0
	85147	CENTRA ZDROWIA PUBLICZNEGO	0	100 000	99 999,00	100,0
	85154	PRZECIWDZIAŁANIE ALKOHOLIZMOWI	300 000	392 000	392 000,00	100,0
852		POMOC SPOŁECZNA	83 893 017	98 927 069	97 142 254,20	98,2
	85202	DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ	858 000	623 000	621 087,38	99,7
	85203	OŚRODKI WSPARCIA	5 990 836	6 200 486	6 184 336,51	99,7
	85205	ZADANIA W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE	21 000	17 000	16 269,25	95,7
	85213	SKŁADKI NA UBEZPIECZENIE ZDROWOTNE OPŁACANE ZA OSOBY POBIERAJĄCE NIEKTÓRE ŚWIADCZENIA Z POMOCY SPOŁECZNEJ, NIEKTÓRE ŚWIADCZENIA RODZINNE ORAZ ZA OSOBY UCZESTNICZĄCE W ZAJĘCIACH W CENTRUM INTEGRACJI SPOŁECZNEJ	760 481	809 260	774 209,83	95,7
	85214	ZASIŁKI OKRESOWE, CELOWE I POMOC W NATURZE ORAZ SKŁADKI NA UBEZPIECZENIA EMERYTALNE I RENTOWE	7 282 124	8 490 492	7 948 512,01	93,6
	85215	DODATKI MIESZKANIOWE	3 800 000	3 423 074	3 402 881,52	99,4
	85216	ZASIŁKI STAŁE	5 115 567	9 461 178	9 172 547,27	96,9
	85219	OŚRODKI POMOCY SPOŁECZNEJ	27 135 952	31 819 898	31 431 273,25	98,8
	85220	JEDNOSTKI SPECJALISTYCZNEGO PORADNICTWA, MIESZKANIA CHRONIONE I OŚRODKI INTERWENCJI KRYZYSOWEJ	2 336 136	3 287 420	3 222 556,11	98,0
	85228	USŁUGI OPIEKUŃCZE I SPECJALISTYCZNE USŁUGI OPIEKUŃCZE	16 000 000	19 328 225	19 328 219,54	100,0
	85230	POMOC W ZAKRESIE DOŻYWIANIA	13 352 788	14 266 976	13 845 311,19	97,0
	85295	POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ	1 240 133	1 200 060	1 195 050,34	99,6
853		POZOSTAŁE ZADANIA W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ	320 000	321 333	320 955,00	99,9
	85311	REHABILITACJA ZAWODOWA I SPOŁECZNA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	320 000	321 333	320 955,00	99,9
855		RODZINA	9 135 705	10 623 311	10 512 869,61	99,0
	85502	ŚWIADCZENIA RODZINNE, ŚWIADCZENIE Z FUNDUSZU ALIMENTACYJNEGO ORAZ	2 465 132	1 970 716	1 933 148,72	98,1

Dział	Rozdział	Nazwa	Plan		Wykonanie na 2017-12-31	%
			na początek roku	po zmianach		
1	2	3	4	5	6	7
	85503	SKŁADKI NA UBEZPIECZENIA EMERYTALNE I RENTOWE Z UBEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO KARTA DUŻEJ RODZINY	800 000	950 000	939 024,00	98,8
	85504	WSPIERANIE RODZINY	4 787 188	4 715 111	4 665 287,03	98,9
	85505	TWORZENIE I FUNKCJONOWANIE ŻŁOBKÓW	1 055 545	2 959 644	2 947 569,86	99,6
	85508	RODZINY ZASTĘPCZE	27 840	27 840	27 840,00	100,0
		ZADANIA Z ZAKRESU ADMINISTRACJI RZĄDOWEJ ZLECONE USTAWAMI	140 770 249	161 142 059	158 095 720,92	98,1
851		OCHRONA ZDROWIA	0	19 180	18 900,00	98,5
	85195	POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ	0	19 180	18 900,00	98,5
852		POMOC SPOŁECZNA	4 612 907	8 158 133	8 051 345,33	98,7
	85203	OŚRODKI WSPARCIA	3 408 384	4 321 401	4 320 432,78	100,0
	85213	SKŁADKI NA UBEZPIECZENIE ZDROWOTNE OPŁACANE ZA OSOBY POBIERAJĄCE NIEKTÓRE ŚWIADCZENIA Z POMOCY SPOŁECZNEJ, NIEKTÓRE ŚWIADCZENIA RODZINNE ORAZ ZA OSOBY UCZESTNICZĄCE W ZAJĘCIACH W CENTRUM INTEGRACJI SPOŁECZNEJ	374 755	537 600	463 400,25	86,2
	85215	DODATKI MIESZKANIOWE	0	181 500	152 265,72	83,9
	85219	OŚRODKI POMOCY SPOŁECZNEJ	0	13 865	13 709,59	98,9
	85228	USŁUGI OPIEKUŃCZE I SPECJALISTYCZNE	829 768	3 098 471	3 098 345,79	100,0
	85278	USUWANIE SKUTKÓW KLĘSK ŻYWIŁOWYCH	0	5 296	3 191,20	60,3
855		RODZINA	136 157 342	152 964 746	150 025 475,59	98,1
	85501	ŚWIADCZENIE WYCHOWAWCZE	85 032 773	95 393 087	93 322 487,25	97,8
	85502	ŚWIADCZENIA RODZINNE, ŚWIADCZENIE Z FUNDUSZU ALIMENTACYJNEGO ORAZ SKŁADKI NA UBEZPIECZENIA EMERYTALNE I RENTOWE Z UBEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO	51 124 569	57 489 762	56 621 285,95	98,5
	85503	KARTA DUŻEJ RODZINY	0	3 617	3 422,39	94,6
	85595	POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ	0	78 280	78 280,00	100,0
		ZADANIA REALIZOWANE NA PODSTAWIE POROZUMIEŃ Z ORGANAMI ADMINISTRACJI RZĄDOWEJ	0	2 400	2 400,00	100,0
801		OŚWIATA I WYCHOWANIE	0	2 400	2 400,00	100,0
	80195	POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ	0	2 400	2 400,00	100,0
		B. ZADANIA POWIATU	51 972 097	58 676 639	57 248 479,39	97,6
		ZADANIA WŁASNE	48 431 780	54 189 616	52 936 923,53	97,7

Dział	Rozdział	Nazwa	Plan		Wykonanie na 2017-12-31	% (6 : 5)
			na początek roku	po zmianach		
1	2	3	4	5	6	7
851		OCHRONA ZDROWIA	0	652 899	561 562,56	86,0
	85117	ZAKŁADY OPIEKUŃCZO-LECZNICZE I PIELĘGNACYJNO-OPIEKUŃCZE	0	652 899	561 562,56	86,0
852		POMOC SPOŁECZNA	39 054 875	44 344 861	43 399 288,70	97,9
	85202	DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ	35 393 222	40 341 523	39 544 104,06	98,0
	85203	OŚRODKI WSPARCIA	515 276	528 946	526 587,45	99,6
	85205	ZADANIA W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE	1 356 810	1 445 013	1 411 405,83	97,7
	85219	OŚRODKI POMOCY SPOŁECZNEJ	0	166 013	140 605,58	84,7
	85220	JEDNOSTKI SPECJALISTYCZNEGO PORADNICTWA, MIESZKANIA CHRONIONE I OŚRODKI INTERWENCJI KRYZYSOWEJ	690 576	696 576	646 773,16	92,9
	85295	POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ	1 098 991	1 166 790	1 129 812,62	96,8
853		POZOSTAŁE ZADANIA W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ	558 432	568 026	526 670,88	92,7
	85311	REHABILITACJA ZAWODOWA I SPOŁECZNA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	142 951	152 841	148 741,95	97,3
	85321	ZESPOŁY DO SPRAW ORZEKANIA O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI	415 481	215 985	178 778,93	82,8
	85395	POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ	0	199 200	199 150,00	100,0
855		RODZINA	8 818 473	8 623 830	8 449 401,39	98,0
	85508	RODZINY ZASTĘPCZE	3 974 581	3 691 370	3 606 457,06	97,7
	85510	DZIAŁALNOŚĆ PLACÓWEK OPIEKUŃCZO - WYCHOWAWCZYCH	4 843 892	4 932 460	4 842 944,33	98,2
		ZADANIA Z ZAKRESU ADMINISTRACJI RZĄDOWEJ ZLECONE USTAWAMI	1 741 284	2 761 647	2 706 902,17	98,0
851		OCHRONA ZDROWIA	40 061	32 199	31 122,00	96,7
	85156	SKŁADKI NA UBEZPIECZENIA ZDROWOTNE ORAZ ŚWIADCZENIA DLA OSÓB NIE OBJĘTYCH OBOWIĄZKIEM UBEZPIECZENIA ZDROWOTNEGO	40 061	32 199	31 122,00	96,7
852		POMOC SPOŁECZNA	371 000	439 436	439 436,00	100,0
	85205	ZADANIA W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE	371 000	439 436	439 436,00	100,0
853		POZOSTAŁE ZADANIA W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ	490 747	1 028 864	995 948,50	96,8
	85321	ZESPOŁY DO SPRAW ORZEKANIA O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI	490 747	838 664	805 748,50	96,1
	85395	POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ	0	190 200	190 200,00	100,0
855		RODZINA	839 476	1 261 148	1 240 395,67	98,4
	85508	RODZINY ZASTĘPCZE	718 015	1 025 031	1 004 279,90	98,0
	85510	DZIAŁALNOŚĆ PLACÓWEK OPIEKUŃCZO - WYCHOWAWCZYCH	121 461	236 117	236 115,77	100,0
			1 799 033	1 725 376	1 604 653,69	93,0

Dział	Rozdział	Nazwa	Plan		Wykonanie na 2017-12-31	% (6 : 5)
			na początek roku	po zmianach		
1	2	3	4	5	6	7
		ZADANIA REALIZOWANE NA PODSTAWIE POROZUMIEN MIĘDZY JEDNOSTKAMI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO				
852		POMOC SPOŁECZNA	0	2 500	1 240,31	49,6
	85205	ZADANIA W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE	0	2 500	1 240,31	49,6
853		POZOSTAŁE ZADANIA W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ	23 105	24 882	24 198,02	97,3
	85311	REHABILITACJA ZAWODOWA I SPOŁECZNA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	23 105	24 882	24 198,02	97,3
855		RODZINA	1 775 928	1 697 994	1 579 215,36	93,0
	85508	RODZINY ZASTĘPCZE	334 428	334 428	216 915,48	64,9
	85510	DZIAŁALNOŚĆ PLACÓWEK OPIEKUŃCZO - WYCHOWAWCZYCH	1 441 500	1 363 566	1 362 299,88	99,9

DOCHODY

Dział	Rozdział	Nazwa	Plan		Wykonanie na 2017-12-31	% (6 : 5)
			na początek roku	po zmianach		
1	2	3	4	5	6	7
		OGÓLEM	192 115 139	226 875 932	222 142 050,76	97,9
		A. ZADANIA GMINY	166 406 461	198 336 870	194 411 424,81	98,0
		ZADANIA WŁASNE	25 636 212	37 192 422	36 296 041,81	97,6
710		DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWA	3 606 372	3 146 372	3 164 470,24	100,6
	71095	POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ	3 606 372	3 146 372	3 164 470,24	100,6
852		POMOC SPOŁECZNA	20 876 388	32 419 443	31 516 532,79	97,2
	85203	OŚRODKI WSPARCIA	0	60 135	61 627,55	102,5
	85213	SKŁADKI NA UBEZPIECZENIE ZDROWOTNE OPŁACANE ZA OSOBY POBIERAJĄCE NIEKTÓRE ŚWIADCZENIA Z POMOCY SPOŁECZNEJ, NIEKTÓRE ŚWIADCZENIA RODZINNE ORAZ ZA OSOBY UCZESTNICZĄCE W ZAJĘCIACH W CENTRUM INTEGRACJI SPOŁECZNEJ	760 481	809 260	775 854,88	95,9
	85214	ZASIŁKI OKRESOWE, CELOWE I POMOC W NATURZE ORAZ SKŁADKI NA UBEZPIECZENIA EMERYTALNE I RENTOWE	5 060 574	6 569 038	6 048 388,00	92,1
	85215	DODATKI MIESZKANIOWE	0	10 315	14 114,80	136,8
	85216	ZASIŁKI STAŁE	5 115 567	9 461 178	9 171 607,50	96,9
	85219	OŚRODKI POMOCY SPOŁECZNEJ	1 556 247	3 753 850	3 722 651,54	99,2
	85220	JEDNOSTKI SPECJALISTYCZNEGO PORADNICTWA, MIESZKANIA CHRONIONE I OŚRODKI INTERWENCJI KRYZYSOWEJ	120 000	290 297	314 185,48	108,2
	85228	USŁUGI OPIEKUŃCZE I SPECJALISTYCZNE USŁUGI OPIEKUŃCZE	700 000	937 966	1 121 506,31	119,6
	85230	POMOC W ZAKRESIE DOŻYWIANIA	7 369 504	10 229 430	9 993 631,07	97,7
	85295	POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ	194 015	297 974	292 965,66	98,3
853		POZOSTAŁE ZADANIA W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ	1 003 452	900 000	900 000,00	100,0
	85395	POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ	1 003 452	900 000	900 000,00	100,0
855		RODZINA	150 000	726 607	715 038,78	98,4
	85502	ŚWIADCZENIA RODZINNE, ŚWIADCZENIE Z FUNDUSZU ALIMENTACYJNEGO ORAZ SKŁADKI NA UBEZPIECZENIA EMERYTALNE I RENTOWE Z UBEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO	0	2 000	5 231,25	261,6
	85503	KARTA DUŻEJ RODZINY	0	0	333,00	
	85504	WSPIERANIE RODZINY	0	244 405	220 180,85	90,1
	85505	TWORZENIE I FUNKCJONOWANIE ŻŁOBKÓW	150 000	480 202	489 293,68	101,9
		ZADANIA Z ZAKRESU ADMINISTRACJI RZĄDOWEJ ZLECONE USTAWAMI	140 770 249	161 142 048	158 112 983,00	98,1

Dział	Rozdział	Nazwa	Plan		Wykonanie na 2017-12-31	% (6 : 5)
			na początek roku	po zmianach		
1	2	3	4	5	6	7
851		OCHRONA ZDROWIA	0	19 180	18 900,00	98,5
	85195	POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ	0	19 180	18 900,00	98,5
852		POMOC SPOŁECZNA	4 612 907	8 158 133	8 054 553,66	98,7
	85203	OŚRODKI WSPARCIA	3 408 384	4 321 401	4 320 432,78	100,0
	85213	SKŁADKI NA UBEZPIECZENIE ZDROWOTNE OPŁACANE ZA OSOBY POBIERAJĄCE NIEKTÓRE ŚWIADCZENIA Z POMOCY SPOŁECZNEJ, NIEKTÓRE ŚWIADCZENIA RODZINNE ORAZ ZA OSOBY UCZESTNICZĄCE W ZAJĘCIACH W CENTRUM INTEGRACJI SPOŁECZNEJ	374 755	537 600	466 638,68	86,8
	85215	DODATKI MIESZKANIOWE	0	181 500	152 235,62	83,9
	85219	OŚRODKI POMOCY SPOŁECZNEJ	0	13 865	13 709,59	98,9
	85228	USŁUGI OPIEKUŃCZE I SPECJALISTYCZNE USŁUGI OPIEKUŃCZE	829 768	3 098 471	3 098 345,79	100,0
	85278	USUWANIE SKUTKÓW KLĘSK ŻYWIŁOWYCH	0	5 296	3 191,20	60,3
855		RODZINA	136 157 342	152 964 735	150 039 529,34	98,1
	85501	ŚWIADCZENIE WYCHOWAWCZE	85 032 773	95 393 087	93 328 123,71	97,8
	85502	ŚWIADCZENIA RODZINNE, ŚWIADCZENIE Z FUNDUSZU ALIMENTACYJNEGO ORAZ SKŁADKI NA UBEZPIECZENIA EMERYTALNE I RENTOWE Z UBEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO	51 124 569	57 489 762	56 629 713,99	98,5
	85503	KARTA DUŻEJ RODZINY	0	3 606	3 411,64	94,6
	85595	POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ	0	78 280	78 280,00	100,0
		ZADANIA REALIZOWANE NA PODSTAWIE POROZUMIEN Z ORGANAMI ADMINISTRACJI RZĄDOWEJ	0	2 400	2 400,00	100,0
801		OŚWIATA I WYCHOWANIE	0	2 400	2 400,00	100,0
	80195	POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ	0	2 400	2 400,00	100,0
		B. ZADANIA POWIATU	25 708 678	28 539 062	27 730 625,95	97,2
		ZADANIA WŁASNE	22 168 361	24 052 039	23 415 616,84	97,4
851		OCHRONA ZDROWIA	0	474 300	383 104,35	80,8
	85117	ZAKŁADY OPIEKUŃCZO-LECZNICZE I PIELĘGNACYJNO-OPIEKUŃCZE	0	474 300	383 104,35	80,8
852		POMOC SPOŁECZNA	22 149 877	22 990 357	22 355 871,64	97,2
	85202	DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ	22 093 222	22 758 837	22 145 404,80	97,3
	85203	OŚRODKI WSPARCIA	930	930	5 429,13	583,8
	85205	ZADANIA W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE	0	0	624,84	
	85219	OŚRODKI POMOCY SPOŁECZNEJ	0	163 765	138 358,33	84,5

Dział	Rozdział	Nazwa	Plan		Wykonanie na 2017-12-31	% (6 : 5)
			na początek roku	po zmianach		
1	2	3	4	5	6	7
	85220	JEDNOSTKI SPECJALISTYCZNEGO PORADNICTWA, MIESZKANIA CHRONIONE I OŚRODKI INTERWENCJI KRYZYSOWEJ	55 725	66 825	64 745,54	96,9
	85295	POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ	0	0	1 309,00	
853		POZOSTAŁE ZADANIA W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ	4 084	204 152	279 439,67	136,9
	85311	REHABILITACJA ZAWODOWA I SPOŁECZNA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	4 084	4 084	0,00	0,0
	85321	ZESPOŁY DO SPRAW ORZEKANIA O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI	0	0	312,42	
	85395	POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ	0	200 068	279 127,25	139,5
855		RODZINA	14 400	383 230	397 201,18	103,6
	85508	RODZINY ZASTĘPCZE	0	280 043	281 507,56	100,5
	85510	DZIAŁALNOŚĆ PLACÓWEK OPIEKUŃCZO - WYCHOWAWCZYCH	14 400	103 187	115 693,62	112,1
		ZADANIA Z ZAKRESU ADMINISTRACJI RZĄDOWEJ ZLECONE USTAWAMI	1 741 284	2 761 647	2 706 919,57	98,0
851		OCHRONA ZDROWIA	40 061	32 199	31 122,00	96,7
	85156	SKŁADKI NA UBEZPIECZENIA ZDROWOTNE ORAZ ŚWIADCZENIA DLA OSÓB NIE OBJĘTYCH OBOWIĄZKIEM UBEZPIECZENIA ZDROWOTNEGO	40 061	32 199	31 122,00	96,7
852		POMOC SPOŁECZNA	371 000	439 436	439 436,00	100,0
	85205	ZADANIA W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE	371 000	439 436	439 436,00	100,0
853		POZOSTAŁE ZADANIA W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ	490 747	1 028 864	995 948,50	96,8
	85321	ZESPOŁY DO SPRAW ORZEKANIA O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI	490 747	838 664	805 748,50	96,1
	85395	POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ	0	190 200	190 200,00	100,0
855		RODZINA	839 476	1 261 148	1 240 413,07	98,4
	85508	RODZINY ZASTĘPCZE	718 015	1 025 031	1 004 297,30	98,0
	85510	DZIAŁALNOŚĆ PLACÓWEK OPIEKUŃCZO - WYCHOWAWCZYCH	121 461	236 117	236 115,77	100,0
		ZADANIA REALIZOWANE NA PODSTAWIE POROZUMIEŃ MIĘDZY JEDNOSTKAMI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO	1 799 033	1 725 376	1 608 089,54	93,2
852		POMOC SPOŁECZNA	0	2 500	1 240,31	49,6
	85205	ZADANIA W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE	0	2 500	1 240,31	49,6
853		POZOSTAŁE ZADANIA W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ	23 105	24 882	24 882,00	100,0
	85311	REHABILITACJA ZAWODOWA I SPOŁECZNA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	23 105	24 882	24 882,00	100,0

Dział	Rozdział	Nazwa	Plan		Wykonanie na 2017-12-31	%
			na początek roku	po zmianach		
1	2	3	4	5	6	7
855		RODZINA	1 775 928	1 697 994	1 581 967,23	93,2
	85508	RODZINY ZASTĘPCZE	334 428	334 428	219 667,35	65,7
	85510	DZIAŁALNOŚĆ PLACÓWEK OPIEKUŃCZO - WYCHOWAWCZYCH	1 441 500	1 363 566	1 362 299,88	99,9

Załącznik 2. Organizacje pozarządowe współpracujące z gminą w zakresie pomocy i integracji społecznej w 2017 roku

a) Katalog NGO współpracujących z Gminą (zawarte porozumienia o współpracy)

Nazwa organizacji i siedziby ¹⁾	Zasięg terytorialny działania ²⁾	Kategoria beneficjentów (szacunkowa liczba podopiecznych)			
		Ofiary przemocy w rodzinie	Dzieci i młodzież	Osoby niepełnosprawne	Inne (wymienić, np. bezdomni)
Dom Pomocy Społecznej Polskiego Związku Niewidomych w Kielcach, ul. Złota 7	L			45	
Federacja Stowarzyszeń Kulturotwórczych Baza Zbożowa w Kielcach, ul. Zbożowa 4	L		300		
Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Kielcach, ul. Chęcińska 3	L			33	
Świątokrzyski Zespół Regionalny Koalicji na Rzecz Zdrowia Psychicznego w Kielcach, ul. Miodowa 7	L			100	
Krajowe Towarzystwo Autyzmu Oddział Kielce, ul. Mieszka I-go 79	L			22 - ŚDS	
Stowarzyszenie Arka Nadziei w Kielcach, ul. Mickiewicza 1	L				Świetlica dla bezdomnych - 251 osoby w ciągu roku. Ogrzewalnia dla osób bezdomnych – skorzystało ok. 94 osób
Koło Kieleckie Towarzystwa Pomocy im. Św. Brata Alberta, ul. Żeromskiego 36A, Kielce	L				noclegowni dla osób bezdomnych – 20 osób
Caritas Diecezji Kieleckiej, ul. Jana Pawła II, Kielce	L	CIK 1 675 osób w ciągu roku	75 - PWDz	35 - ŚDS	

Kielecki Bank Żywności w Kielcach ul. Chłopska 20B	L				Mieszkańcy gminy Kielce – ponad 10 000 osób
Stowarzyszenie <i>Nadzieja Rodzinie</i> ul. Karczówkowska 36, Kielce	L		295	40 - ŚDS	2 ośrodki wsparcia dziennego – ul. Orla – 45 Ul. Posłowska - 45
Fundacja SENIORZY Z KLASĄ 50+, ul. Planty 16D/12A w Kielcach	L				Ośrodek wsparcia - 10
Koło Terenowe Polskiego Związku Niewidomych, ul. Bukowa 10, 25-524 Kielce	L				Ośrodek wsparcia - 30
Stowarzyszenie na rzecz osób niepełnosprawnych „My – Wy - Oni”, ul. Warszawska 96, 25-401 Kielce	L				Ośrodek wsparcia - 14
Świętokrzyskie Towarzystwo Pomocy Osobom Niepełnosprawnym, ul. Ściegiennego 207, 26 – 116 Kielce	L				Ośrodek wsparcia - 30
Polski Związek Niewidomych Okręg Świętokrzyski, ul. Czerwonego Krzyża 3 w Kielcach	L				Ośrodek wsparcia dla osób niewidomych i słabowidzących – 161
Stowarzyszenie Pomocni w Drodze <i>RAFAEL</i> w Kielcach, ul. Cedro Mazur 19	L		125		
Fundacja „Fabryka Inicjatyw Społeczno – Ekonomicznych”, ul. Bohaterów Warszawy 13, lok. 65, 25 – 394 Kielce	L		25		

Stowarzyszenie Chrześcijańskie <i>Miejsce dla Ciebie</i> w Kielcach ul. Czachowskiego 40	L		25		
Zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia św. Wincentego a' Paulo, Dom Zakonny, ul. Kościuszki 36, Kielce	L		45		
Oratorium Świętokrzyskie Świętego Jana Bosko ul. 1-go Maja 57, Kielce	L		65		
Caritas Diecezji Kieleckiej ul. Jana Pawła II 3, Kielce	L		75		
Fundacja <i>Możesz Więcej</i> ul. Jeżynowa 30 w Bilczy	L		45		
Uczniowski Klub Sportowy <i>Zalew Kielce</i> ul. Chodkiewicza 87	L		30		
Stowarzyszenie SIEMACHA, ul. Długa 42, Kraków	L		125		
Stowarzyszenie Nauczycieli i Wychowawców w Kielcach, ul. Prosta 109 B/2	L		45		
Fundacja Pomocy Dzieciom <i>Przystanek – Dziecko</i>, ul. Wójtostwo 33 B, 26 – 021 Daleszyce	L		9		
Stowarzyszenie Edukacji Pozaformalnej KALEJDOSKOP, ul. Zagórska 57/43 w Kielcach	L		7		
Świętokrzyski Klub Abstynentów <i>Raj</i> w Kielcach, ul. Jagiellońska 42a	L		10		
Caritas Diecezji Kieleckiej ul. Jana Pawła II 3, 25-013 Kielce	L				Schronisko dla kobiet – 22

b) Placówki prowadzone przez NGO (tylko organizacje z gminą, w tym zlecenia zadań)

Nazwa organizacji i siedziby ¹⁾	Zasięg terytorialny działania ²⁾	Rodzaj i liczba placówek pomocy i integracji społecznej					
		DPS	ŚDS	Noclegownia lub Dom dla Bezdomnych	Świetlica, Klub młodzieżowy	Punkt poradnictwa	Inne (wymienić)
Dom Pomocy Społecznej Polskiego Związku Niewidomych w Kielcach, ul. Złota 7	L	1					
Federacja Stowarzyszeń Kulturotwórczych <i>Baza Zbożowa</i> w Kielcach, ul. Zbożowa 4	L						Ośrodek wsparcia dziennego dla młodzieży 1
Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną Koło w Kielcach, ul. Chęcińska 3	L						Ośrodek wsparcia dziennego dla osób niepełnosprawnych 1
Świętokrzyski Zespół Regionalny Koalicji na Rzecz Zdrowia Psychicznego w Kielcach, ul. Miodowa 7	L						Ośrodek wsparcia dziennego dla osób niepełnosprawnych 1
Stowarzyszenie Nadzieja Rodzinie ul. Karczówkowska 36, Kielce	L						Ośrodki wsparcia dziennego 2
Polski Związek Niewidomych Okręg Świętokrzyski, ul. Czerwonego Krzyża 3 w Kielcach	L						Ośrodek wsparcia dla osób niewidomych i słabowidzących 1

Fundacja SENIORZY Z KLASĄ 50+, ul. Planty 16D/12 w Kielcach	L						Ośrodek wsparcia dziennego 1
Koło Terenowe Polskiego Związku Niewidomych, ul. Bukowa 10, 25-524 Kielce	L						Ośrodek wsparcia dziennego 1
Stowarzyszenie na rzecz osób niepełnosprawnych „My – Wy - Oni”, ul. Warszawska 96, 25-401 Kielce	L						Ośrodek wsparcia dziennego 1
Świętokrzyskie Towarzystwo Pomocy Osobom Niepełnosprawnym, ul. Ściegiennego 207, 26 – 116 Kielce	L						Ośrodek wsparcia dziennego 1
Krajowe Towarzystwo Autyzmu Oddział Kielce, ul. Mieszka I-go 79	L		1				
Stowarzyszenie <i>Arka Nadziei</i> w Kielcach, ul. Mickiewicza 1	L			Ogrzewalnia dla osób bezdomnych 1			Świetlica dla osób bezdomnych 1
Koło Kieleckie Towarzystwa Pomocy im. Św. Brata Alberta, ul. Żeromskiego 36A, Kielce	L						noclegowni dla osób bezdomnych - 1
Caritas Diecezji Kieleckiej, ul. Jana Pawła II, Kielce	L		1	Schronisko dla Kobiet - 1	Świetlice środowiskowe - 2	CIK - 1	
Kielecki Bank Żywności w Kielcach, ul. Chłopska 20B	L						Bank Żywności 1

Stowarzyszenie <i>Nadzieja Rodzinie</i> ul. Karczówkowska 36, Kielce	L		1		Kluby młodzieżowe 6		Ośrodki wsparcia dziennego 2
Stowarzyszenie Pomocni w Drodze <i>RAFAEL</i> w Kielcach, ul. Cedro Mazur 19	L				Świetlice socjoterapeutyczne – 3		
Fundacja „Fabryka Inicjatyw Społeczno – Ekonomicznych”, ul. Bohaterów Warszawy 13, lok. 65, 25 – 394 Kielce	L				Świetlica socjoterapeutyczna – 1		
Stowarzyszenie Chrześcijańskie <i>Miejsce dla Ciebie</i> w Kielcach ul. Czachowskiego 40	L				Świetlica środowiskowa 1		
Dom Zgromadzenia Sióstr Miłosierdzia św. Wincentego a’ Paulo, ul. Kościuszki 36, Kielce	L				Ognisko wychowawcze 1		
Oratorium Świętokrzyskie Świętego Jana Bosko ul. 1-go Maja 57, Kielce	L				Świetlice środowiskowe 2		
Fundacja <i>Możesz Więcej</i> ul. Jeżynowa 30 w Bilczy	L				Świetlica środowiskowa 1		
Uczniowski Klub Sportowy <i>Zalew Kielce</i> ul. Chodkiewicza 87, Kielce	L				Świetlica środowiskowa 1		
Stowarzyszenie SIEMACHA, ul. Długa 42, Kraków	L				Świetlica socjoterapeutyczna – 1		
Stowarzyszenie Nauczycieli i Wychowawców w Kielcach, ul. Prosta 109 B/2	L				Świetlica środowiskowa 1		

Fundacja Pomocy Dzieciom Przystanek – Dziecko, ul. Wójtostwo 33 B, 26 – 021 Daleszyce	L						Placówka opiekuńczo – wychowawcza typu rodzinnego - 1
Stowarzyszenie Edukacji Pozaformalnej KALEJDOSKOP, ul. Zagórska 57/43 w Kielcach	L						Placówka opiekuńczo – wychowawcza typu rodzinnego - 1
Świętokrzyski Klub Abstynentów Raj w Kielcach, ul. Jagiellońska 42a	L				Świetlica środowiskowa 1		

Objaśnienia:

- 1) W ramach organizacji pozarządowych uwzględnić spółdzielnie socjalne,
- 2) Zasięg terytorialny działania NGO współpracującego z Gminą:
  - a) K – obszar kraju,
  - b) W – obszar województwa,
  - c) L – Obszar lokalny (powiat i gmin)

Załącznik nr 3 Inwestycje w infrastrukturze pomocy społecznej w mieście w 2017 roku

Nazwa zadania	Adres	Wartość ogółem w zł.
Modernizacja piwnic w budynku Ośrodka Interwencyjno-Terapeutycznego dla Osób Bezdomnych w Kielcach	Kielce ul. Żniwna 4	60 000,00
Modernizacja instalacji grzewczej w budynku MOPR	Kielce ul. Pośłowicka 98	120 000,00
Modernizacja pomieszczeń Klubu Seniora	Kielce ul. Nowaka-Jeziorańskiego	70 000,00
Dostosowanie pomieszczeń w budynku Domu Pomocy Społecznej im. Jana i Marysieńki Sobieskich na Zakład Pielęgnacyjno-Opiekuńczy	Kielce ul. Króla Jana III Sobieskiego 30	3 214 000,00
Modernizacja mieszkania na potrzeby mieszkania treningowego dla wychowanków pieczy zastępczej oraz modernizacja mieszkania z przeznaczeniem dla kobiet z małymi dziećmi opuszczających placówki wsparcia	Kielce ul. Sienkiewicza 23/24 ul. Sienkiewicza 23/1	463 276,00 wydatkowano 10 000,00 – 2016 rok
Rozbudowa, przebudowa i doposażenie Świętokrzyskiego Klubu Abstynentów <i>Raj</i> w Kielcach w celu świadczenia kompleksowego wsparcia terapeutycznego osobom dotkniętym problemem alkoholizmu	Kielce ul. Jagiellońska 42A	2 512 607,00 wydatkowano 2 214,00 – 2016 rok
Przebudowa, rozbudowa, nadbudowa budynku z przeznaczeniem dla ofiar przemocy domowej PCK	Kielce ul. Olkuska 18	1 414 570,00 wydatkowano 6 150,00 – 2016 rok
Przebudowa i rozbudowa Dziennego Ośrodka Socjoterapii	Kielce ul. Wikaryjska 2	2 879 080,00 wydatkowano 56 580,00 – 2016 rok
Rozbudowa i przebudowa budynku Żłobka Samorządowego Nr 5 wraz z pierwszym wyposażeniem	Kielce ul. Piekoszowska 49	1 532 400,00
Wykonanie drenażu opaskowego przy budynku oraz wykonanie fundamentu zbrojonego przy ogrodzeniu żłobka	Kielce os. Na Stoku 42a	43 000,00

Rozbudowa budynku na potrzeby statutowej działalności Krajowego Towarzystwa Autyzmu Oddział w Kielcach	ul. Krakowska 360	1 954 503,00 wydatkowano 46 540,00 – 2016 rok
Modernizacja tarasu przy budynku Ośrodka Wsparcia Dziennego dla Osób Chorych na Alzheimerera	Kielce Al. Legionów 5	16 000,00
Wykonanie projektu oraz adaptacja pomieszczeń w budynku z przeznaczeniem na pralnie	Kielce ul. Turystyczna 1A	435 626,00
Przebudowa części budynku Domu Pomocy Społecznej im. Jana Pawła II z przeznaczeniem na utworzenie lokali aktywizacyjnych dla osób starszych i niepełnosprawnych	Kielce ul. Jagiellońska 76	324 400,00
Adaptacja pomieszczeń na utworzenie miejsc całodobowego pobytu przy Środowiskowym Domu Samopomocy	Kielce ul. Mielczarskiego 45	550 630,00
Modernizacja ogrodzenia wraz z częściowym zagospodarowaniem terenu na działce Żłobka Samorządowego Nr 5	Kielce ul. Piekoszowska 49	40 000,00
Wykonanie miejsc parkingowych i chodnika przy budowie ŻŁOBKA Zakładowego i Samorządowego „Uśmiech Malucha” -etap II	Kielce os. Na Stoku 42a	77 600,00
Wykonanie projektu i rozbudowa budynku przy na potrzeby Centrum Zdrowia Psychicznego	Kielce ul. Jana Nowaka Jeziorańskiego 65	5 100 000,00
Adaptacja pomieszczeń w budynku z przeznaczeniem na utworzenie nowych mieszkań chronionych.	ul. Ściegiennego 142	120 025,00
Zakup pierwszego wyposażenia w związku z adaptacją pomieszczeń w celu utworzenia miejsc całodobowego pobytu przy Środowiskowym Domu Samopomocy	Kielce ul. Mielczarskiego 45	100 000,00